



การพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยว
ขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

โดย

รุ่งนภา หาญยุทธ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม)
สาขาวิชาวิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2567

DEVELOPMENT OF THE QUALITY ASSESSMENT CRITERIA FOR SMALL
TOURIST ACCOMMODATION IN ENVIRONMENTAL MANAGEMENT,
RESOURCE AND ENERGY USE

BY

RUNGNAPA HANYUT



A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MESTER OF SCIENCE (ENVIRONMENTAL SCIENCE)
DEPARTMENT OF ENVIRONMENTAL SCIENCE
FACULTY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2024

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

วิทยานิพนธ์

ของ

รุ่งนภา หาญยุทธ

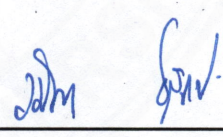
เรื่อง

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

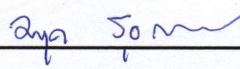
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม)

เมื่อ วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2567

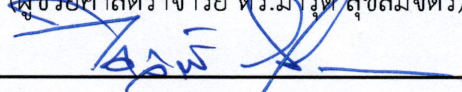
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ชูอักษร)

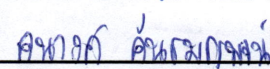
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก


(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต สุขสมจิตร์)

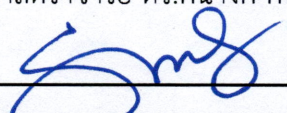
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม


(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัณย์ ภูมิสุวรรณ)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์


(รองศาสตราจารย์ ดร.คนางค์ คันธมธรรพจน์)

คณบดี


(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเพชร จิระจรกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พัก นักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ ทรัพยากรและพลังงาน
ชื่อผู้เขียน	รุ่งนภา หาญยุทธ
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	วิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารุต สุขสมจิตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัณย์ ภมรสวรรณ
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเจ้าของสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก จำนวน 9 แห่ง ในประเด็นตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ก่อนนำผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN มาพิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน และนำร่างไปทดสอบเบื้องต้น

ผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN คิดเป็นค่าคะแนนอยู่ในช่วง 26-30 คะแนน จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.5-37.5 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐานที่ต้องมีคะแนนรวมทุกหมวดตั้งแต่ร้อยละ 60 และยังพบว่าค่าคะแนนในหมวด 1, 3, 4 และหมวด 7-11 ยังมีค่าไม่ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐาน รวมทั้งสถานประกอบการทุกแห่งไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในเกณฑ์ที่ระบุเป็นข้อกำหนดที่จำเป็นได้ครบถ้วนทุกข้อ ในส่วนของ (ร่าง) เกณฑ์ที่ยกขึ้นประกอบด้วยข้อกำหนด 16 ข้อกำหนด แบ่งเป็น 6 หมวด ได้แก่ หมวดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ (2 ข้อกำหนด) การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน (2 ข้อกำหนด) การจัดการขยะ (3 ข้อกำหนด) การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (4 ข้อกำหนด) การใช้น้ำอย่างมี

ประสิทธิภาพ (3 ข้อกำหนด) และการจัดการน้ำเสีย (2 ข้อกำหนด) สำหรับการทดสอบเบื้องต้นพบว่า สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็กที่ทำการสำรวจ 130 แห่ง ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 90) มีการดำเนินการตามข้อกำหนด ยกเว้นในข้อกำหนดเรื่องการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน และการมี/ติดตั้งถังดักไขมัน และมีการบำรุงรักษา ตามหลักวิชาการ ที่มีการดำเนินการเพียงแค่ร้อยละ 65.4 และ 13.1 ตามลำดับ

คำสำคัญ: สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก, เกณฑ์การประเมินคุณภาพ, การจัดการ สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน



Thesis Title	Development of the Quality Assessment Criteria for Small Tourist Accommodation in Environmental Management, Resource and Energy Use
Author	Runnapa Hanyut
Degree	Master of Science (Environmental Science)
Department/Faculty/University	Environmental Science Faculty of Science and Technology Thammasat University
Thesis Advisor	Assistant Professor Marut Suksomjit, Ph.D.
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Wilawan Phamornsuwan, Ph.D.
Academic Year	2024

ABSTRACT

This research aimed to develop criteria for evaluating the quality of small tourist accommodation establishments in terms of environmental management and resource and energy usage, using qualitative research methods. Data were collected through in-depth interviews with the owners of nine small tourist accommodation establishments. On the issue of the ASEAN Green Hotel Standards, before considering the results of the assessment according to the ASEAN Green Hotel Standards, the (draft) criteria for assessing the quality of small tourist accommodation establishments in terms of environmental management, resource use, and energy use were raised and the draft was put to preliminary testing.

The research results found that all 9 establishments had implemented the ASEAN Green Hotel Quality Assessment Criteria, with scores ranging from 26-30 out of a total score of 80, or 32.5-37.5 percent, which did not pass the certification criteria, which required a total score of 60 percent in all categories. It was also found that the scores in categories 1, 3, 4, and 7-11 did not pass the certification criteria, and all establishments did not implement or comply with all of the criteria specified as necessary requirements. As for the (draft) criteria, there are 16 requirements, divided into 6 categories: the environmental policy of the establishment (2 requirements), the use of

products that are friendly to the environment and the community (2 requirements), waste management (3 requirements), efficient energy use (4 requirements), efficient water use (3 requirements), and wastewater management (2 requirements). For the preliminary test, it was found that the majority (more than 90 percent) of the 130 small tourist accommodation establishments surveyed had implemented the regulations, except for the regulations on public relations and communication to campaign for customers to participate in energy saving and having/installing grease traps and maintaining according to academic principles, which were implemented at only 65.4 percent and 13.1 percent, respectively.

Keywords: Small Tourist Accommodation, Quality Assessment Criteria, Environmental Management, Resource and Energy Use



Ref. code: 25676209030565EUM

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
รายการสัญลักษณ์และคำย่อ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 สมมติฐาน	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4.1 กำหนดขอบเขตของสถานประกอบการโรงแรมขนาดเล็ก	3
1.4.2 กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	3
1.4.3 กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา	3
1.4.4 กำหนดขอบเขตของเนื้อหา	4
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ	4
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	5

บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความหมายของการท่องเที่ยว	6
2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	7
(1) ทรัพยากรการท่องเที่ยว	7
(2) การบริการการท่องเที่ยว	7
(3) ตลาดการท่องเที่ยว	7
2.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว และสถานการณ์ปัจจุบัน	8
2.3.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยว	8
2.3.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน	10
2.4 ข้อมูลจังหวัดน่าน	12
2.4.1 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจังหวัดน่าน	12
2.4.2 ข้อมูลสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวจังหวัดน่าน	13
2.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากธุรกิจสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว	15
2.6 แนวคิดด้านมาตรฐานการท่องเที่ยว	17
2.6.1 ความหมายของมาตรฐาน	17
2.6.2 มาตรฐานการท่องเที่ยว	17
2.7 มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว	18
2.7.1 มาตรฐานโรงแรมสีเขียว	19
2.7.2 มาตรฐานใบไม้เขียว	20
2.7.3 มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว	21
2.7.4 มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN	21
2.7.5 มาตรฐาน ISO 14001	22
2.8 มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN	23
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	28
3.1 รูปแบบการวิจัย	28
3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	28

3.2.1	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก	28
3.2.2	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมิน คุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการ จัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และพลังงาน	29
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	30
3.3.1	เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก	30
3.3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมิน คุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการ จัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และพลังงาน	31
3.4	รายละเอียดวิธีการวิจัย	31
3.4.1	รวบรวมข้อมูลรายชื่อโรงแรม	31
3.4.2	ทบทวนมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN	31
3.4.3	สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	32
3.4.4	สรุปผลการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียว ของ ASEAN	32
3.4.5	ยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พัก นักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และพลังงาน	32
3.4.6	ทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการ ที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ ทรัพยากรและพลังงาน	35
3.5	การวิเคราะห์ผล	37
3.5.1	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	37
3.5.2	การวิเคราะห์ผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียว ของ ASEAN	37
3.5.3	การวิเคราะห์ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมิน คุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการ จัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน	37

บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	39
4.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	39
4.1.1 ข้อมูลทั่วไป	39
4.1.2 ข้อมูลการดำเนินการ หรือปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพ มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN	41
4.2 (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว ขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน	52
4.3 ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถาน ประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	64
5.1 สรุปผลการวิจัย	64
5.1.1 การดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน โรงแรมสีเขียวของ ASEAN	64
5.1.2 (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พัก นักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ ทรัพยากรและพลังงาน	65
5.1.3 การทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถาน ประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน	65
5.2 ข้อเสนอแนะ	65
รายการอ้างอิง	67
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก การประเมินตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN	73
ภาคผนวก ข ข้อมูลการถอดเทปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว ขนาดเล็กในจังหวัดน่าน	91

(10)

ภาคผนวก ค แบบสำรวจรายการ (Check-List Form) 119

ภาคผนวก ง การทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพ 122

สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็กด้านการ
จัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ประวัติผู้เขียน 126



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2556-2566	11
2.2 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน และรายได้จากการท่องเที่ยว ระหว่างปี พ.ศ.2558-2566	13
2.3 ข้อมูลสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวจังหวัดน่านปี พ.ศ.2566	14
4.1 ข้อมูลทั่วไป	39
4.2 รายละเอียดการดำเนินการ หรือการปฏิบัติของสถานประกอบการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN	46
4.3 ค่าคะแนนการดำเนินการ หรือการปฏิบัติ ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN กำหนดแยกตามหมวด	50
4.4 พิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และพลังงาน	53
4.5 (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน	58
4.6 ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
3.1 หลักเกณฑ์ในการยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พัก นักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และพลังงาน	34
3.2 การทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พัก นักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และ พลังงาน	36
3.3 ขั้นตอนการวิจัย	38
4.1 ร้อยละของการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดแยกตามหมวด	51

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์/คำย่อ

คำเต็ม/คำจำกัดความ

สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว

ก. สถานที่พักจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใด โดยมีค่าตอบแทนตามความหมายที่กำหนดในพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ทั้งนี้ไม่รวมถึง

(1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจองค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศลหรือการศึกษา ทั้งนี้โดยมิใช่เป็นการหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน

(2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น

ข. สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวที่เข้าข่ายที่กรมการปกครองกำหนดให้จัดแจ้งสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ.2551

การจัดการสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี ทำให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน และมีการควบคุมป้องกันไม่ให้เกิดมลพิษ หรือลดมลพิษให้เหลือน้อยที่สุด

โรงแรมขนาดเล็ก

หมายถึง โรงแรมที่มีจำนวนห้องพัก 4-79 ห้อง

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ทำให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ต่อชุมชน และสังคมทุกระดับโรงแรมหรือสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวมีความหมายตามพระราชบัญญัติ โรงแรม พ.ศ.2547 หมายถึง สถานที่พักที่เกิดขึ้นเพื่อเปิดให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นที่พักชั่วคราวโดยมีค่าตอบแทน ธุรกิจสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของ ธุรกิจการท่องเที่ยวและเป็นธุรกิจที่เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องพร้อมกับการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามการ เจริญเติบโตของธุรกิจได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการดำเนินงานและการ ให้บริการมีการใช้พลังงาน น้ำ และทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่อ สิ่งแวดล้อมได้ เช่น ปัญหาจากน้ำเสีย ปัญหาจากการทิ้งขยะ ปัญหาจากการใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้การ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2566) ยังระบุว่าสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว จะมีการปลดปล่อย ก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ ปรากฏการณ์โลกร้อนที่เป็นวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในขณะนี้ และในปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรม และทัศนคติที่ให้ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น หลีกเลี่ยงที่จะเดินทางไปในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อม ที่เสื่อมโทรม รวมทั้งมีค่านิยมในการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเลือกเข้าพักในสถาน ประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีการจัดการขยะอย่างเหมาะสม และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ปิยะดา วชิระวงศกร และอุษณีย์ ทิมสูงเนิน, 2558)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สร้างเครื่องมือที่จะช่วยลดหรือแก้ไขปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม จากสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวผ่านการกำหนดมาตรฐานสถานประกอบการที่พัก นักท่องเที่ยว สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวใดที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานแสดงว่าสถาน ประกอบการนั้นดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรฐาน สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวหลายมาตรฐาน เช่น มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว มาตรฐาน โรงแรมสีเขียว มาตรฐานใบไม้เขียว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมาตรฐานที่ใช้ทั้งในระดับนานาชาติหรือ ระดับภูมิภาค ได้แก่ มาตรฐาน ISO 14001 มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าโรงแรมหรือสถานประกอบการที่ พักนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะสถานประกอบการที่พักขนาดเล็ก ไม่สามารถผ่านการประเมินตามเกณฑ์ มาตรฐานดังกล่าวได้ วันวิสาข์พลอย อินสว่าง และสุริรา ปานแก้ว (2563) ศึกษาแนวทางการจัดการ สิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่าโรงแรมขนาดเล็กไม่สามารถผ่านการ

รับรองตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียว เจนจิรา คัมเมือง (2558) ศึกษา นโยบายการจัดการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงแรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่าโรงแรมขนาดเล็กทั้งหมดมีพฤติกรรมในการประหยัดน้ำและพลังงานเพื่อเป็นการ ลดค่าใช้จ่าย แต่ไม่มีการจัดทำนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการที่เป็นลายลักษณ์อักษร และประกาศใช้โดยผู้บริหาร ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวเป็นหนึ่งในเกณฑ์กำหนดตามมาตรฐานที่สถาน ประกอบการต้องมีการดำเนินการ หากไม่ดำเนินการจะไม่สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพ มาตรฐานโรงแรมสีเขียวได้ กนกพร อ่องอนันตพงศ์ (2557) ศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากร กายภาพโรงแรมรีสอร์ทให้ได้ตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียว และระบุว่าโรงแรมรีสอร์ทที่มีการ ดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานโรงแรมสีเขียวต้องเป็นโรงแรมที่มีระบบบริหารจัดการและ บุคลากรที่มีความพร้อมและเพียงพอ ซึ่งเป็นข้อจำกัดของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็กที่มีบุคลากรน้อย ขาดความพร้อมรวมทั้งความรู้ความเข้าใจ

สืบเนื่องจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความเหมาะสมของ เกณฑ์มาตรฐานสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานที่ เหมาะสมกับสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยจะศึกษาการดำเนินการด้านการ จัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน ของตัวอย่างสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยว ขนาดเล็ก โดยอ้างอิงกับเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว เป็นเกณฑ์ระดับภูมิภาค และมีเกณฑ์กำหนดที่ครอบคลุมการดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน จากนั้นนำผลมาทำการยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถาน ประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน และทดสอบเบื้องต้น โดยผู้วิจัยทำการศึกษาในพื้นที่จังหวัดน่าน เนื่องจากจังหวัดน่านเป็นหนึ่งใน จังหวัดทางเขตภาคเหนือของประเทศไทยที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวจำนวนมากเป็น อันดับ 2 (สุภัทธียา หล้าคำมี, ยुरพร ศุทธรัตน์ และพิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์, 2560) ผลการศึกษาที่ได้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปพิจารณา และปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานของ หน่วยงานของตนเองให้เหมาะสมกับสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก เพื่อให้สถาน ประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็กที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก มีเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการ รับรองการดำเนินการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากร และพลังงาน

1.2 วัตถุประสงค์

พัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัด
การสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

1.3 สมมติฐาน

สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็กมีข้อจำกัดในการดำเนินงานตามเกณฑ์
การตรวจประเมินตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 กำหนดขอบเขตของสถานประกอบการ

สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ที่เปิดให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อ
ใช้เป็นที่พักชั่วคราวโดยมีค่าตอบแทน ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 ที่มีห้องพัก 4-79 ห้อง
ทั้งนี้ไม่ใช่สถานประกอบการที่พักประเภทโฮมสเตย์

1.4.2 กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการที่พัก
นักท่องเที่ยวขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดน่าน

1.4.3 กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยทำการศึกษาสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่
จังหวัดน่าน ครอบคลุมพื้นที่ทั้งสิ้น 15 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอภูเพียง อำเภอแม่จริม
อำเภอสันติสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอบ่อเกลือ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอท่าวัง
ผา อำเภอปัว อำเภอสองแคว อำเภอบ้านหลวง อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย และอำเภอนาหมื่น

1.4.4 กำหนดขอบเขตการศึกษา

แบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับ

เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปพิจารณา และปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานของตนเองให้เหมาะสมกับสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก เพื่อให้สถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็กที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก มีเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการรับรองการดำเนินการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากร และพลังงาน

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2551) ได้ระบุความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวไว้ โดยให้หมายถึง การเดินทางของผู้คนจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นที่มีใช่เป็นการประกอบอาชีพประจำวัน

ปรีชา แดงโรจน์ (2544) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจกรงานประจำ และเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งโดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่ก็ได้ นอกจากนี้ยังได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวที่ต้องไม่ใช่การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพ และไปอยู่ประจำ แต่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆอย่าง เช่น เพื่อพักผ่อนในวันหยุด เพื่อศึกษาวัฒนธรรมหรือศาสนา เพื่อการศึกษา เพื่อการกีฬาและความบันเทิง เพื่อชมประวัติศาสตร์ และความสนใจพิเศษ เพื่องานอดิเรก เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ และเพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา เป็นต้น

ตันติกร โคตรชาลี (2555) ได้ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและสรุปความหมายของการท่องเที่ยว โดยให้หมายถึง การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่าการเดินทางนั้นเป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

ศุภานี ไชยลังกา (2560) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว คือ การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ซึ่งเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจอาจเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อดูและวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

จากความหมายของการท่องเที่ยวที่มีผู้ให้ความหมายไว้เป็นจำนวนมาก สามารถสรุปความหมายของการท่องเที่ยว โดยหมายถึง การที่บุคคลเดินทางออกจากที่พักอาศัยอยู่ประจำ ไปยังพื้นที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลาย และเป็นการเดินทางท่องเที่ยวมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา การเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง หรือเพื่อน และการเดินทางเพื่อศึกษาวัฒนธรรมหรือศาสนา เป็นต้น

2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีองค์ประกอบหลักสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว และตลาดการท่องเที่ยว (มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, 2553) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

(1) ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism resource)

ทรัพยากรการท่องเที่ยว มีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยอาจเป็นรูปธรรมที่สามารถสัมผัสได้ด้วยการจับต้อง และอาจมีลักษณะที่เป็นนามธรรมไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยการจับต้อง ซึ่งมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว และสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว และยังเป็นมรดกที่ทรงคุณค่าของประเทศ ตัวอย่างของทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ภาษา วิถีชีวิต การแต่งกาย อาหารประจำชาติ เป็นต้น

(2) การบริการการท่องเที่ยว (Tourism service)

การบริการการท่องเที่ยว หมายถึง การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ การบริการการท่องเที่ยวเป็นการให้ความสะดวกระหว่างการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ตัวอย่างของการบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ การบริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว การบริการที่พักแรม การบริการอาหารและบันเทิง การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ รวมถึงการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ด้วย

(3) ตลาดการท่องเที่ยว (Tourism market)

ตลาดการท่องเที่ยว หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตนและใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยการตลาดการท่องเที่ยวทำได้ 2 วิธี

(3.1) การให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว

การให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ทางการท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และการบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

(3.2) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

การโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว หมายถึง การสื่อสารข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จดหมาย เป็นต้น เพื่อเชิญชวนกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตน

มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การคงอยู่ หรือมีความเจริญก้าวหน้าของการท่องเที่ยวจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลักสำคัญทั้ง 3 ส่วน ประกอบด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น มีคุณภาพ อีกทั้งยังต้องมีการบริการที่ดี มีมาตรฐาน และสร้างความประทับใจแก่ผู้ที่มาท่องเที่ยว เช่นเดียวกับการทำการตลาดที่ต้องมีการเชิญชวน ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว หรือเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีก ในทางตรงกันข้ามหากแหล่งท่องเที่ยวใดมีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยขาดการดูแลรักษาแม้ว่าจะมีการให้บริการที่ดีเพียงใด หรือมีการทำการตลาดที่ดีเยี่ยมก็ไม่อาจทำให้การท่องเที่ยวนั้นมีความยั่งยืนไปได้ นักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว และพบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวมีสภาพเสื่อมโทรมประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมอาจตัดสินใจเลือกไปท่องเที่ยวในบริเวณอื่น และอาจไม่กลับมาเที่ยวอีกในครั้งต่อไป

2.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว และสถานการณ์ปัจจุบัน

2.3.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

กฤษฎา ธิวรวงษ์ (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า ดังนี้

- (1) การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในการดึงดูดเงินจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อทำให้เกิดการหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจ และทำให้รัฐบาลของแต่ละประเทศสามารถประคับประคองระบบเศรษฐกิจภายในประเทศของตนให้สามารถอยู่รอดต่อไปได้
- (2) การท่องเที่ยวเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และศาสนาออกไปสู่นานาชาติ
- (3) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชน
- (4) การท่องเที่ยวทำให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้น

สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล (2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวโดยระบุว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ดังนี้

- (1) การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเจริญเติบโตมากขึ้น ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของคนในประเทศดีขึ้น
- (2) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับประเทศ
- (3) การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2562) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไทยไว้ว่า การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ.2562 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นคิดเป็นอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.10 ต่อปี ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจไทย

ปฏิมาศ เสริฐเลิศ (2562) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศเป็นอย่างมาก การท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อกลไกการพัฒนาประเทศ ดังนี้

- (1) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการจ้างงานในชุมชน
- (2) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างอาชีพ
- (3) การท่องเที่ยวทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น
- (4) การท่องเที่ยวนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจ
- (5) การท่องเที่ยวทำให้เกิดความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

พระมหาจันทน์ สิริวัฒนโณ, บัณฑิต มณีแสง และภณทิลา น้อยเจริญ (2563) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนี้

- (1) การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ การท่องเที่ยวเป็นรายได้ลำดับที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าอื่นๆ
- (2) รายได้จากการท่องเที่ยวที่ได้มาในรูปแบบของเงินตราต่างประเทศ มีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลยภาพการชำระเงิน
- (3) การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างงาน สร้างอาชีพอย่างมากมายและกว้างขวาง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ต้องใช้คนทำหน้าที่บริการ โดยเฉพาะธุรกิจทางตรง เช่น โรงแรม ภัตตาคารบริษัทนำเที่ยว เป็นต้น ส่วนธุรกิจทางอ้อมอาจเป็นอาชีพเสริม เช่น หัตถกรรมพื้นบ้าน การใช้เวลารว่างมารับจ้างก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น
- (4) การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดผลผลิต และนำทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผลของการกระตุ้นการผลิตเรียกว่า Multiplier effect ทางการท่องเที่ยวสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตสินค้า หรืออุตสาหกรรมอื่นๆ

(5) การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่ายการเดินทางท่องเที่ยวไม่ได้จำกัดอยู่ในกลุ่มที่มีรายได้สูงเท่านั้น การท่องเที่ยวถือว่าเป็นความพึงพอใจของแต่ละบุคคล

(6) การท่องเที่ยวไม่ได้มีขีดจำกัดในเรื่องการผลิต เพราะไม่ต้องพึ่งพาดินอากาศเหมือนการเกษตรอื่นๆ ผลผลิตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เสนอขายแก่นักท่องเที่ยวคือ ความสวยงามของธรรมชาติ หาดทราย ป่าไม้ ภูเขา สภาพอากาศและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน พระบรมมหาราชวังวัดวาอาราม อาคารบ้านเรือนในท้องถิ่น ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น ตลาดน้ำ ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง เป็นต้น

(7) การท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว สังคมไทยเป็นสังคมของชาติเก่าแก่สืบเนื่องมาเป็นพันปี จึงมีวัฒนธรรมระเบียบประเพณีนาฏศิลป์ การละเล่น ฯลฯ ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นเป็นมรดกตกทอดที่ควรค่าแก่การนำออกเผยแพร่ ฟื้นฟู และอนุรักษ์ไว้

(8) การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่างๆ เมื่อเกิดการท่องเที่ยวจากภูมิภาคหนึ่งไปยังภูมิภาคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนต่างประเทศก็หลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะได้ช่วยสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น โรงแรม ภัตตาคาร สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งก็จะต้องมีผู้ลงทุนในหลายๆ ลักษณะเป็นการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นนั้นๆ

(9) การท่องเที่ยวเป็นมาตรการที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัย และความมั่นคงให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเที่ยวที่ใดจะต้องมั่นใจว่ามีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

(10) การท่องเที่ยวมีส่วนช่วยเสริมสร้างสันติภาพและสัมพันธไมตรี และความเข้าใจอันดี ด้วยเป็นหนทางที่มนุษย์ต่างสังคมได้พบปะทำความรู้จักและเข้าใจกัน เมื่อประชากรในประเทศเดียวกันมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยการเดินทางไปมาหาสู่กัน ผลก็คือความสามัคคีสมานฉันท์ของคนในชาติ ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวระหว่างประเทศก็จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลก ที่จะช่วยรักษาสัมพันธไมตรีให้มั่นคง เป็นการช่วยจรรโลงสันติภาพแก่โลก

2.3.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ระบุว่าจากปัญหาการระบาดของโรค COVID-19 ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2562 ทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกออกมาตรการปิดพรมแดน ห้ามการเดินทางเข้าออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่เป็นพื้นที่เสี่ยงที่มีการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้ภาค

การท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง จากการหยุดชะงักของท่องเที่ยวโลก แน่นอวย่อมส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยในไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ.2563 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงร้อยละ 38.01 เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยที่ลดลงร้อยละ 30.77 (พัชรียา แก้วชู, 2563)

ภายหลังการระบาดของโรค COVID-19 ภาพรวมของการท่องเที่ยวได้กลับคืนสู่สภาวะปกติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2565) ระบุว่า ในปี พ.ศ.2566 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 66,468,839 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเพื่อการท่องเที่ยวทั้งที่พำนักและไม่ใช่พำนัก โดยเป็นการพำนักในสถานพำนักบ้านญาติและบ้านเพื่อน จำนวน 249,081,328 คน ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวสะสมตลอดทั้งปี พ.ศ. 2566 (1 ม.ค.-24 ธ.ค. พ.ศ.2566) อยู่ที่ 315,550,167 คน ดัง (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2556-2566

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว ชาวไทย (คน)	จำนวนนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ (คน)	จำนวนนักท่องเที่ยว ทั้งหมด (คน)
2556	161,724,688	55,387,752	217,112,440
2557	169,903,946	57,322,553	227,226,499
2558	185,110,333	63,963,878	249,074,211
2559	198,787,598	66,599,508	265,387,106
2560	217,996,565	71,826,718	289,823,283
2561	227,774,133	75,245,079	303,019,212
2562	229,748,960	77,393,030	307,141,990
2563	124,789,607	14,277,684	139,067,291
2564	8,149,977	64,032	8,214,009
2565	204,865,613	21,806,948	226,672,561
2566	249,081,328	66,468,839	315,550,167

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2565)

2.4 ข้อมูลจังหวัดน่าน

จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ติดกับชายแดนทางด้านทิศตะวันออกของภาคเหนือตอนบน ติดกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ ประมาณ 668 กิโลเมตร ระดับความสูงของพื้นที่อยู่สูง 2,112 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีพื้นที่ 11,472.076 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,170,045 ไร่ อาณาเขตโดยรอบทางทิศเหนือของจังหวัดน่าน ประกอบด้วย อำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอบ่อเกลือ ที่มีพื้นที่ติดต่อกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ เชียงฮ่อน-หงสา ทางทิศตะวันออก ประกอบด้วย อำเภอภูเพียง อำเภอสันติสุข โดยมีอำเภอแม่จริม อำเภอเวียงสา มีพื้นที่ติดต่อกับแขวงไชยบุรี ทางทิศใต้ ประกอบด้วย อำเภอนาน้อย อำเภอนาหมื่น มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี อำเภอนาน้อย มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดแพร่ อำเภอเวียงสา มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดแพร่ ทิศตะวันตก ประกอบด้วย อำเภอ บ้านหลวง มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา อำเภอท่าวังผา มีพื้นที่ติดกับอำเภอปง จังหวัดพะเยา อำเภอสองแคว มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ทางทิศเหนือ และทิศ ตะวันออก (สำนักงานจังหวัดน่าน, 2562)

2.4.1 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจังหวัดน่าน

จังหวัดน่าน เป็นหนึ่งในจังหวัดทางเขตภาคเหนือของประเทศไทยที่นักท่องเที่ยว นิยมเดินทางไปท่องเที่ยว เนื่องจากจังหวัดน่านมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแหล่ง ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และทรัพยากรทาง ธรรมชาติยังคงอุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ (สุภัททิยา หล้าคำมี, ยुरพร ศุภรัตน์ และพิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์, 2560) ในปี พ.ศ.2566 จังหวัดน่าน ได้รับรางวัลระดับโลก Green Destinations Top 100 Stories 2023 และได้รับประกาศอย่างเป็นทางการว่าให้เรื่องราวดังกล่าวเป็น 1 เรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลกในปี พ.ศ. 2566 (สำนักงานจังหวัดน่าน, 2567) และในด้านนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน (2566) ระบุว่ามียกท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดน่านจำนวน 732,446 คน ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,956 ล้านบาท และมี นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ.2566 มี นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านจำนวน 1,570,213 คน สูงเป็นลำดับที่ 2 ของจังหวัด ในเขตภาคเหนือ ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 1,554,216 คน และเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ

15,997 คน ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นมูลค่าสูงถึง 4,414 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน และรายได้จากการท่องเที่ยว ระหว่างปี พ.ศ.2558–2566

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	รายได้นักท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2558	732,446	1,956
2559	765,450	2,0572
2560	900,126	2,462
2561	940,380	2,671
2562	953,895	2,723
2563	645,167	1,559
2564	832,902	1,011
2565	1,330,680	3,076
2566	1,570,213	4,414

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน (2566)

2.4.2 ข้อมูลสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวจังหวัดน่าน

สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวหรือโรงแรม มีความหมายตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 หมายถึง สถานที่พักที่เกิดขึ้นเพื่อเปิดให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นที่พักชั่วคราวโดยมีค่าตอบแทน (ทั้งนี้ไม่ใช่สถานประกอบการที่พักประเภทโฮมสเตย์) פרקמל เหมือนจันทร์เชย (2562) ระบุว่ามีการแบ่งประเภทโรงแรมออกเป็นขนาดต่างๆ ดังนี้ โรงแรมขนาดเล็ก มีจำนวนห้อง 4-79 ห้อง โรงแรมขนาดกลาง มีจำนวนห้อง 80-199 ห้อง และโรงแรมขนาดใหญ่ มีจำนวนห้อง 200-500 ห้องขึ้นไป

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดน่าน (2567) ได้รวบรวมข้อมูลจำนวนสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน พบว่ามีสถานประกอบการทั้งสิ้น 180 แห่ง

แบ่งเป็นสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก จำนวน 178 แห่ง สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดกลาง จำนวน 2 แห่ง และไม่มีสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดใหญ่

โดยจำนวนของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวได้ทำการแยกตามรายอำเภอ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2.3 อำเภอที่มีจำนวนสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน มีจำนวน 88 แห่ง อำเภอปัว มีจำนวน 17 แห่ง อำเภอบ่อเกลือ มีจำนวน 16 แห่ง ในขณะที่อำเภออื่นๆ มีจำนวนต่ำกว่า 10 แห่ง

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวจังหวัดน่านปี พ.ศ.2566

ที่	อำเภอ	รวม	จำนวน		
			เล็ก	กลาง	ใหญ่
1	เมืองน่าน	88	86	2	-
2	ปัว	17	17	-	-
3	บ่อเกลือ	16	16	-	-
4	ภูเพียง	9	9	-	-
5	เชียงกลาง	9	9	-	-
6	ท่าช้าง	9	9	-	-
7	เวียงสา	8	8	-	-
8	น่าน้อย	8	8	-	-
9	ทุ่งช้าง	5	5	-	-
10	แม่จริม	3	3	-	-
11	สันติสุข	3	3	-	-
12	บ้านหลวง	2	2	-	-
13	เฉลิมพระเกียรติ	1	1	-	-
14	สองแคว	1	1	-	-
15	นาหมื่น	1	1	-	-
รวม		180	178	2	-

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดน่าน (2567)

2.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากธุรกิจสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยว

สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวที่มีการดำเนินการอย่างไม่เหมาะสม สามารถสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมได้ ซึ่งเป็นผลมาจากการระบายน้ำเสีย น้ำทิ้ง รวมทั้งการทิ้งขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล นอกจากนี้สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวยังต้องใช้พลังงานและทรัพยากรเพื่อประกอบธุรกิจ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศ และปัญหาโลกร้อน ในปัจจุบันมีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธุรกิจสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยว โดยมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2536) ได้ระบุถึงปัญหามลภาวะที่สำคัญ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาขยะ ปัญหาอากาศเสีย ฝุ่นละออง และเสียงจากยานพาหนะ มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ นอกจากจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมคุณภาพและความสวยงามแล้ว ยังทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ ร่างกาย และส่งผลต่อจิตใจในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้ที่เข้าไปเยือน ทำให้ไม่เกิดความประทับใจ และไม่อยากกลับมาเยือนอีกในครั้งต่อไป

Sunlu (2003) ได้ระบุถึงปัญหาการท่องเที่ยวสามารถทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรมได้ โดยมีสาเหตุมาจากโรงแรมที่ต้องมีการปล่อยน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำ และนำไปสู่ปัญหามลพิษทางน้ำในแหล่งน้ำโดยรอบสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้การใช้น้ำมันในการเดินทางก็จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและเสียงได้ และเมื่อมีผู้เข้าพักย่อมทำให้มีขยะเกิดขึ้นซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

วันวิสา วัลย์ดาว (2553) ได้ระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากโรงแรมที่ศึกษาในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่าโรงแรมที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น การจัดการน้ำเสีย อาจส่งกลิ่นรบกวนชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณโรงแรม ทำให้ชุมชนได้รับความเดือดร้อน เกิดความไม่พอใจต่อโรงแรม อาจมีการร้องเรียนหรือไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงแรม

Kirk (2010) ได้ระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากธุรกิจโรงแรม โดยระบุว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประเภทธุรกิจโรงแรมสามารถก่อให้เกิดมลพิษ เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ คลอโรฟลูโอโรคาร์บอน เสียงและควันจากยานพาหนะ และเมื่อถูกปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพได้ นอกจากนี้การที่มีคนเข้ามาพักผ่อนและมีกิจกรรมในโรงแรม จะส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรและพลังงาน เช่น น้ำ อาหาร ไม้ พลาสติก ไฟฟ้า เป็นต้น

สุรพจน์ ณ ถลาง (2563) ได้ระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงแรมของขนาดเล็กที่ศึกษาบนเกาะช้าง จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่าโรงแรมขนาดเล็กในพื้นที่ศึกษาทำให้เกิดปัญหาน้ำเสีย และปัญหาขยะ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในพื้นที่

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2562) ระบุว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมีสาเหตุมาจากสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว หรือแหล่งชุมชนใกล้แหล่งท่องเที่ยวปล่อยของเสียหรือน้ำทิ้งลงแหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัด นอกจากนี้การเปิดหน้าดินเพื่อสร้างถนน และอาคารบ้านเรือน การจับปลาสวยงามมาบริโภค ปัญหาขยะจากการท่องเที่ยว การทำลายทรัพยากรธรรมชาติจากความไม่ตั้งใจของนักท่องเที่ยว หรือปัญหาสิ่งปฏิกูลจากเรือท่องเที่ยว ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยว และส่งผลกระทบต่อรายได้จากการท่องเที่ยว

วันวิสาข์พลอย อินสว่าง และสุธิรา ปานแก้ว (2563) ได้ระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากธุรกิจโรงแรมที่ศึกษาในพื้นที่จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจโรงแรมในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้ทรัพยากรน้ำสิ้นเปลือง และมีการปล่อยน้ำเสียในปริมาณมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำเสีย ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ

Baxter & Srisaeng (2020) ได้ระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากธุรกิจโรงแรม โดยระบุว่าธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาพักค้างแรมและมีการใช้ทรัพยากร เช่น น้ำ ไฟฟ้า รวมทั้งยานพาหนะ กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สู่บรรยากาศ

Cheong & Lee (2021) ได้ระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากธุรกิจโรงแรม โดยศึกษาในประเทศจีน ผลการศึกษาพบว่าโรงแรมคาสิโนในมาเก๊ามีการใช้พลังงาน และมีการใช้ทรัพยากรน้ำเป็นจำนวนมากซึ่งแตกต่างจากโรงแรมทั่วไป

Baxter & Srisaeng (2021) ได้ระบุว่าโรงแรมและรีสอร์ทมีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่โรงแรมและรีสอร์ทก็ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรม โดยมีสาเหตุมาจากการใช้ทรัพยากร และน้ำเป็นจำนวนมาก และยังมีการใช้ยานพาหนะอีกด้วย จากกิจกรรมดังกล่าวทำให้โรงแรมมีการปล่อยน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม และยังก่อให้เกิดความแออัดและเสียงรบกวน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในระยะยาว

2.6 แนวคิดด้านมาตรฐานการท่องเที่ยว

2.6.1 ความหมายของมาตรฐาน

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2554) ได้ให้คำนิยามของมาตรฐาน โดยให้หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์ที่รับรองกันทั่วไป เช่น เวลา มาตรฐานกรีนิกซ์ หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์สำหรับเพื่อกำหนดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

ไมตรี ไชยมงคล (2562) ระบุว่ามาตรฐาน หมายถึง เอกสารแสดงข้อตกลงเกี่ยวกับข้อกำหนดทางเทคนิค หรือเกณฑ์ตัดสินที่มีรายละเอียดชัดเจน ซึ่งใช้เป็นกฎ แนวทาง หรือเป็นคำจำกัดความของคุณลักษณะต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และการบริการมีลักษณะที่เหมาะสมกับความต้องการใช้งาน

จากนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ว่ามาตรฐาน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับ โดยผ่านการเห็นพ้องต้องกัน ซึ่งจัดทำมาเพื่อแก้ไขปัญหา ขนาด คุณภาพ หรือคุณลักษณะใดก็ตาม

มาตรฐานเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งในด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค มาตรฐานมีประโยชน์ในด้านความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สิน สร้างความเป็นธรรมในการซื้อขาย และทำให้เกิดความประหยัด
- (2) ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม มาตรฐานมีประโยชน์ทำให้อุตสาหกรรมมีการขยายตัว ช่วยลดต้นทุนในการผลิต และช่วยยกระดับคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ
- (3) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มาตรฐานมีประโยชน์ในการช่วยพัฒนา และส่งเสริมการส่งออก ช่วยประหยัดการใช้ทรัพยากรของประเทศ และช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.6.2 มาตรฐานการท่องเที่ยว

มาตรฐานการท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ ข้อกำหนด ข้อตกลงเพื่อบอกคุณภาพของการบริการ กรมการท่องเที่ยว (2559) ได้แบ่งมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

- (1) มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว
- (2) มาตรฐานบริการเพื่อการท่องเที่ยว
- (3) มาตรฐานกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว

(4) มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว

(5) มาตรฐานธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์

นอกจากนี้ยังมีมาตรฐานสำหรับใช้เป็นเกณฑ์ปฏิบัติในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Management Standard : STMS) สำหรับธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งพัฒนาโดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

กรมประชาสัมพันธ์ (2565) ระบุว่ามาตรฐานการท่องเที่ยวถือเป็นข้อกำหนดทั่วไปที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำในการดำเนินการ เพื่อให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวยึดถือปฏิบัติรวมทั้งเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้อง และทำให้ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามมาตรฐานการท่องเที่ยวบางประเภท เช่น มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากจะเป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำในการดำเนินการของผู้ประกอบการแล้ว มาตรฐานดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยสร้างความตระหนักในเรื่องของสิ่งแวดล้อม และยกระดับการจัดการสิ่งแวดล้อมในกลุ่มธุรกิจที่พักนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว และประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และเกิดความเข้าใจในประโยชน์ร่วมกันที่เกิดขึ้นระหว่างการรักษาสภาพแวดล้อม และการดำเนินธุรกิจที่ดี

2.7 มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว

มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว หรือมาตรฐานสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว พัฒนาขึ้นโดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว เป็นมาตรฐานอีกประเภทหนึ่งที่อยู่ในมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ รวมทั้งสร้างความตระหนักในเรื่องของสิ่งแวดล้อม และยกระดับการจัดการสิ่งแวดล้อมในกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว และโรงแรม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว ธุรกิจการท่องเที่ยว ประชาชน และทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว ยังแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย มาตรฐานท่องเที่ยวไทย โรงแรม 1-4 ดาว มาตรฐานท่องเที่ยวไทย โรงแรม 5 ดาว เป็นต้น ในประเทศไทย กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และมูลนิธิใบไม้เขียว ยังได้พัฒนาและออกมาตรฐานสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขึ้น เช่น มาตรฐานโรงแรมสีเขียว และมาตรฐานใบไม้เขียว ในระดับภูมิภาคและนานาชาติ หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้มีการกำหนดมาตรฐานสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวไว้หลายมาตรฐาน

เช่น มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN มาตรฐาน ISO 14001 (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2552) ซึ่งมีรายละเอียดของมาตรฐานต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.7.1 มาตรฐานโรงแรมสีเขียว

มาตรฐานโรงแรมสีเขียว ริเริ่มจากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ครั้งที่ 70 ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวม 193 ประเทศ ร่วมลงนามรับรอง “วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ.2030” มาตรฐานโรงแรมสีเขียวถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมศักยภาพสถานประกอบการให้เกิดการใช้ทรัพยากรพลังงานอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และเพื่อยกระดับมาตรฐานการบริการพร้อมขยายจำนวนเครือข่ายสถานประกอบการในการบริการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อันจะทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศอย่างยั่งยืน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพื่อรองรับการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนเตรียมความพร้อมสู่การประเมินมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล โดยมีหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน รับหน้าที่ดำเนินงานโครงการส่งเสริมโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้นำการขับเคลื่อนสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการใช้นโยบาย และการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติการ “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก” (Global Sustainable Tourism Criteria : GSTC) เข้ารับการตรวจประเมินรางวัล

มาตรฐานโรงแรมสีเขียวเป็นมาตรฐานเชิงสมัครใจที่สถานประกอบการสามารถสมัครเข้าร่วมประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานได้ โดยเมื่อสถานประกอบการผ่านการรับรอง และได้รับรางวัลจะได้รับโล่แสดงระดับมาตรฐานการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ตราสัญลักษณ์ G) และได้รับประกาศนียบัตร เพื่อแสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลเป็นสถานประกอบการที่ได้มาตรฐาน สะอาด มีสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยมีอายุการรับรอง 3 ปี มาตรฐานโรงแรมสีเขียวได้แบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 6 หมวด (กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม, 2567) ได้แก่

หมวดที่ 1 นโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 2 การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนให้บุคลากรในสถานประกอบการ
เกิดความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงาน

- หมวดที่ 3 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อสื่อสารข้อมูล และข่าวสารด้าน
การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- หมวดที่ 4 การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- หมวดที่ 5 การจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
- หมวดที่ 6 การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นและชุมชน

2.7.2 มาตรฐานใบไม้เขียว

มาตรฐานใบไม้เขียว เป็นมาตรฐานที่เริ่มดำเนินการเมื่อปลายปี พ.ศ.2540 ซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยมูลนิธิใบไม้เขียวได้เชิญผู้ประกอบการโรงแรม สถานประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชนต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรม GREEN HOTEL FAIR & SEMINAR จำนวน 5 ครั้ง เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้มีการใช้น้ำ ใช้พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าพร้อมกับการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐาน ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการนอกจากจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจัดการธุรกิจได้โดยตรงแล้ว ยังได้รับการบันทึกชื่อลงในสมุดบันทึกโรงแรมใบไม้เขียวซึ่งเผยแพร่ไปทั่วโลก สำหรับมาตรฐานใบไม้เขียวมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น 11 หมวด (มูลนิธิใบไม้เขียว, 2567) ดังนี้

- หมวดที่ 1 นโยบายและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม
- หมวดที่ 2 การจัดการของเสีย
- หมวดที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานและน้ำ
- หมวดที่ 4 การจัดซื้อ
- หมวดที่ 5 คุณภาพอากาศภายในอาคาร
- หมวดที่ 6 มลพิษทางอากาศ
- หมวดที่ 7 มลพิษทางเสียง
- หมวดที่ 8 คุณภาพน้ำ
- หมวดที่ 9 การเก็บรักษา การใช้ และจัดการเชื้อเพลิง แก๊ส และสารพิษ
- หมวดที่ 10 ผลกระทบต่อระบบนิเวศ
- หมวดที่ 11 การมีส่วนร่วมกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

2.7.3 มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว

มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว เป็นอีกมาตรฐานหนึ่งซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้พัฒนายกระดับการบริการด้านที่พักสำหรับการท่องเที่ยวให้เป็นสากล ซึ่งจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน คือ มูลนิธิมาตรฐานโรงแรมไทย ซึ่งประกอบด้วยภาคส่วนที่สำคัญ คือ ผู้แทนของสมาคมไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษาและสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำหรับมาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ โรงแรม รีสอร์ท เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ และเกสต์เฮาส์ และในแต่ละประเภทที่พักจะมีการจำแนกระดับของการให้บริการออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1-5 ดาว โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น 10 หมวด 68 เกณฑ์ (กรมการท่องเที่ยว, 2564)

หมวดที่ 1 สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไป และที่จอดรถ

หมวดที่ 2 โถงต้อนรับ ห้องน้ำสาธารณะ ลิฟท์ และทางสัญจรภายในอาคาร

หมวดที่ 3 ห้องพักแบบ stand (รวมทางเดิน ระเบียง และห้องน้ำ)

หมวดที่ 4 ห้องพักแบบ Suite และ Executive Floor

หมวดที่ 5 ห้องอาหาร คอฟฟี่ช็อป บาร์และครัว

หมวดที่ 6 ส่วนบริการด้านสนทนาการ : สระว่ายน้ำ

หมวดที่ 7 ส่วนบริการด้านธุรกิจ : ห้องประชุม

หมวดที่ 8 บุคลากร และการบริการ

หมวดที่ 9 ระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป

หมวดที่ 10 ทรัพยากร และชุมชนแวดล้อม

2.7.4 มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียน ปี พ.ศ.2554-2558 ที่ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนตกลงร่วมกัน ซึ่งถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นมาตรฐานให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้พัฒนาและออกมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ขึ้น ซึ่งโรงแรมที่ผ่านการประเมินจะได้รับรางวัลโรงแรมสีเขียวของ ASEAN (ASEAN Green Hotel Award) พร้อมทั้งได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักด้านการรักษาสีเขียว โดยกระทรวงการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล ประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบและประเมินผลมาตรฐานโรงแรม

สีเขียวของ ASEAN สำหรับโรงแรมที่ได้รับรองมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ควรปฏิบัติตามข้อกำหนดและรักษามาตรฐานการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากจะมีการติดตามผลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 11 หมวด 30 ข้อกำหนด และ 80 เกณฑ์ (กรมการท่องเที่ยว, 2550) ได้แก่

หมวดที่ 1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานโรงแรม

หมวดที่ 2 การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 3 ความร่วมมือกับชุมชน และองค์กรท้องถิ่น

หมวดที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

หมวดที่ 5 การจัดการขยะ

หมวดที่ 6 ประสิทธิภาพพลังงาน

หมวดที่ 7 ประสิทธิภาพน้ำ และคุณภาพน้ำ

หมวดที่ 8 การจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร)

หมวดที่ 9 การจัดการเสียง

หมวดที่ 10 การจัดการน้ำเสีย และการบำบัด

หมวดที่ 11 การจัดการขยะมีพิษ และขยะอันตราย

2.7.5 มาตรฐาน ISO 14001

มาตรฐาน ISO 14001 หรือมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นมาตรฐานที่ริเริ่มมาจากมาตรฐาน ISO 14000 เป็นมาตรฐานที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยคณะกรรมการด้านเทคนิค 207 แห่งองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน ในส่วนของประเทศไทยภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การมาตรฐานสากลระหว่างประเทศ ก็ได้รับเอามาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 มาใช้เป็นเกณฑ์ โดยประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ.2539 และเริ่มให้การรับรองเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2540 โดยอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐาน ISO 14001 เป็นมาตรฐานฉบับเดียวในอนุกรม ISO 14001 ที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้โดยการออกใบรับรอง เพื่อเป็นการแสดงว่าองค์กรได้มีการดำเนินธุรกิจที่จะไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย เป็นมาตรฐานดำเนินการด้วยความสมัครใจเพื่อช่วยชุมชนและองค์กรในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการพัฒนาธุรกิจ โดยมุ่งเน้นในการป้องกันมลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก เพื่อช่วยลดผลกระทบต่อ

สิ่งแวดล้อม และลดต้นทุนการผลิตในธุรกิจ โดยเมื่อผ่านการตรวจประเมินหรือการรับรองจะได้รับใบรับรอง ซึ่งมีอายุ 3 ปี ลักษณะของเกณฑ์การประเมินแบ่งเป็น 10 หมวด 68 เกณฑ์ (กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม, 2558)

หมวดที่ 1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 2 แหล่งน้ำ

หมวดที่ 3 พลังงาน

หมวดที่ 4 ขยะมูลฝอย

หมวดที่ 5 สภาพแวดล้อมภายในอาคาร

หมวดที่ 6 การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว

หมวดที่ 7 การบริหารจัดการของโรงแรม

หมวดที่ 8 การศึกษาของพนักงาน

หมวดที่ 9 การประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์

หมวดที่ 10 ความรู้เกี่ยวกับการบริโภค

2.8 มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN มีที่มาเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ดังกล่าวแล้วในหัวข้อ 2.7.4 โดยมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 11 หมวด 30 ข้อกำหนด และ 80 เกณฑ์ (กรมการท่องเที่ยว, 2550) ได้แก่

หมวดที่ 1 มีทั้งหมด 6 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการจัดทำนโยบาย มีการดำเนินงาน และมีแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ประกาศใช้โดยผู้บริหารเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงมีการบันทึกหลักฐานการจัดกิจกรรม การฝึกอบรม และการติดตาม ปรับปรุงพัฒนาแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 2 มีทั้งหมด 5 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการจัดทำนโยบายในการใช้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่งของท้องถิ่นและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 3 มีทั้งหมด 4 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีความร่วมมือกับชุมชน มีการจัดทำแผนการดำเนินการหรือกิจกรรม รวมถึงมีการจัดทำหลักฐานการดำเนินกิจกรรม และองค์กรมีกิจกรรมส่งเสริม/สนับสนุนให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

หมวดที่ 4 มีทั้งหมด 3 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีการจัดทำแผนการฝึกอบรม มีการประเมินผลและบันทึกการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน

หมวดที่ 5 มีทั้งหมด 7 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีวิธีการจัดการขยะตามหลักวิชาการหรือกฎหมาย มีการประยุกต์ใช้หลักการ 3R สำหรับการจัดการขยะ มีหลักฐานในการจัดกิจกรรม มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

หมวดที่ 6 มีทั้งหมด 6 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนงาน นโยบายในการประหยัดพลังงาน มีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน ส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน ออกแบบจุดติดตั้งของอุปกรณ์ตรวจวัดพลังงาน และจัดเก็บบันทึกปริมาณใช้พลังงาน

หมวดที่ 7 มีทั้งหมด 12 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดทำแผนงานในการประหยัดน้ำและส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวทางในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วนำมาบำบัดและฟื้นฟูคุณภาพแล้วมาใช้ประโยชน์ มีการจัดเก็บข้อมูลการจัดทำสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่าย จัดทำแผนการบำรุงรักษา สุขภัณฑ์ การบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ รวมถึงมีการสนับสนุนให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์การประหยัดน้ำ และจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภคในโรงแรม

หมวดที่ 8 มีทั้งหมด 4 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) มีการจัดพื้นที่สูบบุหรี่ ติดป้ายรณรงค์มิให้มีการสูบบุหรี่ในพื้นที่โรงแรม จัดทำแผนการซ่อมบำรุงเครื่องสำอางไฟฟ้า ระบบปรับอากาศและการบันทึกผลการซ่อมบำรุง

หมวดที่ 9 มีทั้งหมด 2 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการจัดการควบคุมเสียง มีกิจกรรมการประเมินหาแหล่งกำเนิดเสียงและประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อลูกค้าและผู้อาศัยใกล้เคียง

หมวดที่ 10 มีทั้งหมด 10 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการจัดการน้ำเสีย และการบำบัด มีการจัดทำแผนผังของระบบน้ำดี-น้ำเสีย รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการปนเปื้อน มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ มีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม มีรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง และมีการติดตั้งระบบดักไขมันหรือถังบำบัด

หมวดที่ 11 มีทั้งหมด 4 เกณฑ์ โดยจะพิจารณาว่าสถานประกอบการนั้นมีการจัดการขยะมีพิษ และขยะอันตราย มีการทำบัญชีรายชื่อและติดป้ายสารเคมีอันตราย มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมี

มีการฝึกอบรมและประชาสัมพันธ์ให้กับลูกค้าและพนักงานรู้วิธีการกำจัดขยะอันตราย มีการบำรุงรักษาและมีการควบคุมปริมาณการใช้สาร

การประเมินของมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา โดยจะมีวิธีการพิจารณาคูว่สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวมีการปฏิบัติหรือไม่มีการปฏิบัติ ซึ่งแทนการปฏิบัติ มีค่าเป็น 1 ไม่มีการปฏิบัติ มีค่าเป็น 0 จากนั้นทำการรวมคะแนนของแต่ละหมวด หาผลรวมของคะแนนที่ได้ทั้งหมด และหาอัตราส่วนร้อยละ จากนั้นนำคะแนนรวมของแต่ละหมวดและคะแนนที่ได้ทั้งหมด มาเทียบว่าผ่านหรือไม่ผ่าน โดยถ้าผ่าน $> 60\%$ ขึ้นไป และต้องผ่านทุกข้อกำหนดที่จำเป็น (Mandatory) คะแนนรวมทุกหมวดต้อง $> 60\%$ จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชริน ดำรงกิตติกุล (2543) ศึกษาการสร้างระบบรับรองคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบันมีอยู่หลากหลายรูปแบบ และกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ และไม่มีมาตรฐานกลางที่ใช้ประเมินคุณภาพการจัดการ ทำให้กลุ่มที่ทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้ยู่รอดได้ ดังนั้นหากมีระบบรับรองมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะทำให้นักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมีความมั่นใจในการเลือกใช้บริการ และได้รับความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ปณิดา มงคลฤดี (2553) ศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมกับผลการดำเนินงานของธุรกิจกรณีศึกษาธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย และพบว่าอุปสรรคในการนำการจัดการสิ่งแวดล้อมเข้ามาใช้ในธุรกิจโรงแรม เช่น บุคลากรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนในด้านสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร

วันวิสา วัลย์ดาว (2553) ศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมในจังหวัดกระบี่ และพบว่าอุปสรรคของโรงแรมขนาดเล็กในการจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดจากการขาดความร่วมมือจากพนักงานและผู้ให้บริการ และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารของโรงแรม รวมทั้งบุคลากรในการจัดการสิ่งแวดล้อม

เจนจิรา คุ่มเมือง (2558) ศึกษานโยบายการจัดการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงแรมในพื้นที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และพบว่าโรงแรมขนาดเล็กไม่มีการกำหนดแผนและนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้โรงแรมขนาดเล็กไม่ผ่านการรับรองตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน

พัทตร์สมิตา สิงห์คำ และอัจฉรา วัฒนภิญโญ (2562) ศึกษากระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมธุรกิจสีเขียวในจังหวัดเชียงใหม่ และพบว่าโรงแรมมีการกำหนดนโยบายที่

สอดคล้องกับมาตรฐานโครงการโรงแรมธุรกิจสีเขียว มีการวางแผนงานที่ดีและเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติงานภายในโรงแรม และในส่วนของ การดำเนินธุรกิจ โรงแรมได้ให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหลักถึงแม้ว่าจะเกิดปัญหาบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสามารถแก้ไขปรับปรุงโดยทำการจัดอบรมเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม และการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานของโครงการโรงแรมธุรกิจสีเขียว ส่วนผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจ พบว่าการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานสามารถลดค่าไฟฟ้าและค่าน้ำได้ นอกจากนี้การแยกขยะและการนำขยะที่สามารถรีไซเคิลได้นำไปขายจะช่วยสร้างรายได้ให้กับพนักงาน และการที่โรงแรมเข้าร่วมโครงการโรงแรมธุรกิจสีเขียวช่วยให้โรงแรมเป็นที่รู้จักของแขกผู้ที่ต้องการมาพักโรงแรมที่รักษาสิ่งแวดล้อม ส่งผลทำให้มีผู้เข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

พรพิมล ศรีธเรศ และแสงแข บุญศิริ (2562) ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานของโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย และพบว่าพนักงานโรงแรมมีพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในด้านการปฏิเสธสิ่งที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ดังนั้น โรงแรมควรมีแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงแรมสีเขียวในเรื่อง การปฏิเสธสิ่งที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การลดการใช้พลาสติก การเลือกใช้พลังงานทดแทน

ทศพร กาญจนภรพัฒน์ (2563) ศึกษาการจัดการองค์การสีเขียวของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย และพบว่าโรงแรมที่สำรวจมีการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลัก 3R เช่น ลดการใช้ไฟฟ้าและเพิ่มการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ มีการนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำ ใช้การรีไซเคิลเพื่อลดปริมาณขยะ โดยมีผู้บริหารโรงแรมให้การสนับสนุนงบประมาณ และไม่ดำเนินธุรกิจที่จะก่อให้เกิดอันตรายกับสิ่งแวดล้อม

เพชรศรี นนท์ศิริ และฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2564) ศึกษาการพัฒนารอบมาตรฐานที่พักสีเขียวเขาค้อ และพบว่าโรงแรมกลุ่มตัวอย่างไม่ผ่านการรับรองตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน โดยพบปัญหา ได้แก่ ศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ต้นทุนจากการจัดการสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะของท้องถิ่น

สุพิเชษฐ์ ทองอ่อน (2565) ศึกษากลยุทธ์การจัดการคุณภาพการบริการสีเขียวของธุรกิจโรงแรม โดยระบุว่าธุรกิจโรงแรมมีการอนุรักษ์พลังงาน และกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงานในโรงแรมทุกคนที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการ โดยส่วนหนึ่งจะเป็นรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากค่าใช้จ่ายที่ลดลงจากการประหยัดการใช้พลังงาน อีกส่วนหนึ่งจะเป็นผลประโยชน์ที่เกิดจากการที่โรงแรมให้ความร่วมมือในการรักษาสิ่งแวดล้อม และได้รับการรับรองจากหน่วยงานต่างๆ จะส่งผลทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นในความปลอดภัยและมีลูกค้ามาใช้บริการอยู่เสมอ

เจริญชัย เอกมาไพศาล และสิริพร เขตเจนการ (2566) ศึกษาการขับเคลื่อนโรงแรมสีเขียวผ่านมุมมองผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมภายหลังการฟื้นฟูวิกฤติการณ์โควิด-19 โดยระบุว่าการตระหนักในเรื่องสิ่งแวดล้อมถือเป็นแรงจูงใจในการดำเนินการธุรกิจภายใต้ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลประโยชน์ที่ได้สร้างภาพลักษณ์และสามารถเพิ่มฐานลูกค้าที่สนใจในธุรกิจเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเมื่อธุรกิจโรงแรมสามารถเข้าถึงและจับตลาดกลุ่มลูกค้าโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลูกค้ากลุ่มนั้นพร้อมที่จะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นในการใช้บริการ ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจดำเนินการได้อย่างยั่งยืน รวมถึงเกิดการบอกต่อในเรื่องการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรม



บทที่ 3

วิธีการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานประกอบการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน ตามเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN จากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้การยืนยันข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ก่อนนำผลการสัมภาษณ์มาพิจารณา และยกเว้นกรณีที่เหมาะสมกับสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก

3.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยดำเนินการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และใช้เทคนิค snow ball โดยให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนแรก ซึ่งเป็นประธานกลุ่มผู้ประกอบการสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน เป็นผู้ระบุรายชื่อโรงแรมขนาดเล็ก เพื่อทำการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต้องเป็นเจ้าของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก (จำนวนห้องพักตั้งแต่ 4 ถึง 79 ห้อง) ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดน่าน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนแรก ประธานกลุ่มได้ระบุโรงแรมที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 3 อำเภอ อำเภอละ 3 แห่ง แบ่งเป็นอำเภอบัว จำนวน 3 แห่ง, อำเภอบ่อเกลือจำนวน 3 แห่ง และอำเภอเมืองน่านจำนวน 3 แห่ง โดยผู้วิจัยกำหนดรหัสผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยให้อำเภอบัวแทนด้วยรหัส PU-01, PU-02, PU-03 อำเภอบ่อเกลือแทนด้วยรหัส BK-01, BK-02, BK-03 และอำเภอเมืองน่านแทนด้วยรหัส NA-01, NA-02, NA-03

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวนขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวนขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงในการเลือกจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยดำเนินการโดยพิจารณาจากรายชื่อ และจำนวนโรงแรมจากสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน ที่มีอยู่ทั้งสิ้น 178 แห่ง และใช้วิธีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ธีรฤทธิ เอกะกุล, 2543)

$$n = \frac{N}{1 \pm Ne^2}$$

โดย n	คือ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	คือ	จำนวนประชากรทั้งหมด
e	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน (=0.05)

แทนค่า N = 178 แห่ง และ e = 0.05

$$n = \frac{178}{1 + 178(0.05)^2}$$

$$n = \frac{178}{1.44}$$

$$n = 123.18 \text{ แห่ง}$$

จากการคำนวณข้างต้นจะได้ขนาดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 123 แห่ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับเพิ่มเป็น 130 แห่ง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละอำเภอ ผู้วิจัยกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละอำเภอ โดยอำเภอใดมีจำนวนสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวนขนาดเล็กน้อยกว่า 20 แห่ง จะดำเนินการศึกษาทั้งหมด ได้แก่ อำเภอปัว จำนวน 17 แห่ง อำเภอบ่อเกลือ จำนวน 16 แห่ง อำเภอภูเพียง จำนวน 9 แห่ง อำเภอเชียงกลาง จำนวน 9 แห่ง อำเภอท่าวังผา จำนวน 9 แห่ง อำเภอเวียงสา จำนวน 8 แห่ง อำเภอนาน้อย จำนวน 8 แห่ง อำเภอทุ่งช้าง จำนวน 5 แห่ง อำเภอแม่จริม จำนวน 3 แห่ง อำเภอสันติสุข จำนวน 3 แห่ง อำเภอบ้านหลวง จำนวน 2 แห่ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 1 แห่ง อำเภอสองแคว จำนวน 1 แห่ง อำเภอนาหมื่น จำนวน 1 แห่ง สำหรับอำเภอเมืองน่านที่มีจำนวนสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวนขนาดเล็กมากกว่า 20 แห่ง จะดำเนินการศึกษา 38 แห่ง จาก 86 แห่ง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง คำถามประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนพนักงาน ระยะเวลาที่สถานประกอบการเปิดให้บริการ

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการหรือการปฏิบัติของสถานประกอบการ โดยประเด็นข้อคำถามครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่แบ่งออกเป็น 11 หมวด 30 ข้อกำหนด และ 80 เกณฑ์ประกอบด้วย

- (1) หมวดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานในการบริหารโรงแรม (4 ข้อกำหนด 11 เกณฑ์)
- (2) หมวดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (2 ข้อกำหนด 5 เกณฑ์)
- (3) หมวดความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น (4 ข้อกำหนด 9 เกณฑ์)
- (4) หมวดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (1 ข้อกำหนด 3 เกณฑ์)
- (5) หมวดการกำจัดขยะ (3 ข้อกำหนด 7 เกณฑ์)
- (6) หมวดประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (3 ข้อกำหนด 6 เกณฑ์)
- (7) หมวดการประหยัดน้ำ (4 ข้อกำหนด 12 เกณฑ์)
- (8) หมวดการจัดการคุณภาพอากาศ (2 ข้อกำหนด 4 เกณฑ์)
- (9) หมวดการจัดการเสียง (1 ข้อกำหนด 2 เกณฑ์)
- (10) หมวดการจัดการน้ำเสียและการบำบัด (3 ข้อกำหนด 10 เกณฑ์)
- (11) หมวดการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย (3 ข้อกำหนด 11 เกณฑ์)

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยใช้แบบสำรวจรายการ (Check-List Form) ซึ่งมีประเด็นในการทดสอบ 6 หมวด 16 ข้อกำหนด

หมวดที่ 1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ (2 ข้อกำหนด)

หมวดที่ 2 การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และชุมชน
(2 ข้อกำหนด)

หมวดที่ 3 การจัดการขยะ (3 ข้อกำหนด)

หมวดที่ 4 การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (4 ข้อกำหนด)

หมวดที่ 5 การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (3 ข้อกำหนด)

หมวดที่ 6 การจัดการน้ำเสีย (2 ข้อกำหนด)

ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค ทั้งนี้แบบสำรวจรายการมีลักษณะเป็นแบบถูก/ผิด (True-False Items) ผู้ตรวจสอบจะบันทึกเพียงว่ามีการทำหรือไม่ทำตามหัวข้อนั้นหรือไม่ และไม่มีการตรวจสอบทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เช่น ไม่มีการตรวจสอบประสิทธิภาพและความเพียงพอของระบบบำบัดน้ำเสีย ไม่มีการตรวจสอบจำนวนเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ได้รับฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5

3.4 รายละเอียดวิธีการวิจัย

3.4.1 รวบรวมข้อมูลรายชื่อโรงแรม

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลรายชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ของโรงแรมในพื้นที่จังหวัดน่าน จากเว็บไซต์สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน นำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มแยกตามขนาดและแยกตามอำเภอ

3.4.2 ทบทวนมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

ผู้วิจัยทบทวนมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN โดยทำการทบทวนหลักเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนน รวมทั้งกำหนดค่าคะแนนเต็มของ

แต่ละหมวด 11 หมวด 30 ข้อกำหนด 80 เกณฑ์ เพื่อได้กรอบข้อคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3.4.3 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 ราย ซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวนห้องพักสำหรับให้บริการอยู่ในช่วง 8-65 ห้อง ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการ หรือการปฏิบัติของสถานประกอบการ โดยประเด็นข้อคำถามครอบคลุมตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ผู้วิจัยจะติดต่อเพื่อนนัดหมายวันเวลา และแจ้งกรอบข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในการรวบรวมข้อมูล อีกทั้งยังมีการตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data source triangulation) โดยให้ประธานกลุ่มผู้ประกอบการสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน นางสาวรัตน ธิ เชียงใหม่ เป็นผู้ตรวจสอบข้อมูล

3.4.4 สรุปผลการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์มาถอดเทปสัมภาษณ์ โดยนำผลการสัมภาษณ์จากการถอดเทปมาลงข้อมูลว่าสถานประกอบการนั้นมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ทั้ง 80 เกณฑ์ครบถ้วนหรือไม่ หลังจากนั้นนำข้อมูลการดำเนินการของสถานประกอบการมาคำนวณค่าคะแนน โดยพิจารณาจากการคำนวณค่าคะแนนในแต่ละเกณฑ์ ทำ/ปฏิบัติ ค่าคะแนนเท่ากับ 1 ไม่ทำ/ไม่ปฏิบัติ ค่าคะแนนเท่ากับ 0 ก่อนนำค่าคะแนนในแต่ละเกณฑ์มาคำนวณคะแนนรวมในแต่ละหมวด และคำนวณค่าคะแนนรวมทุกหมวด คำนวณค่าร้อยละของคะแนนในแต่ละหมวดและค่าร้อยละของคะแนนรวม ก่อนนำไปประเมินผลว่าสถานประกอบการนั้นผ่านเกณฑ์หรือไม่ตามเงื่อนไข

3.4.5 ยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

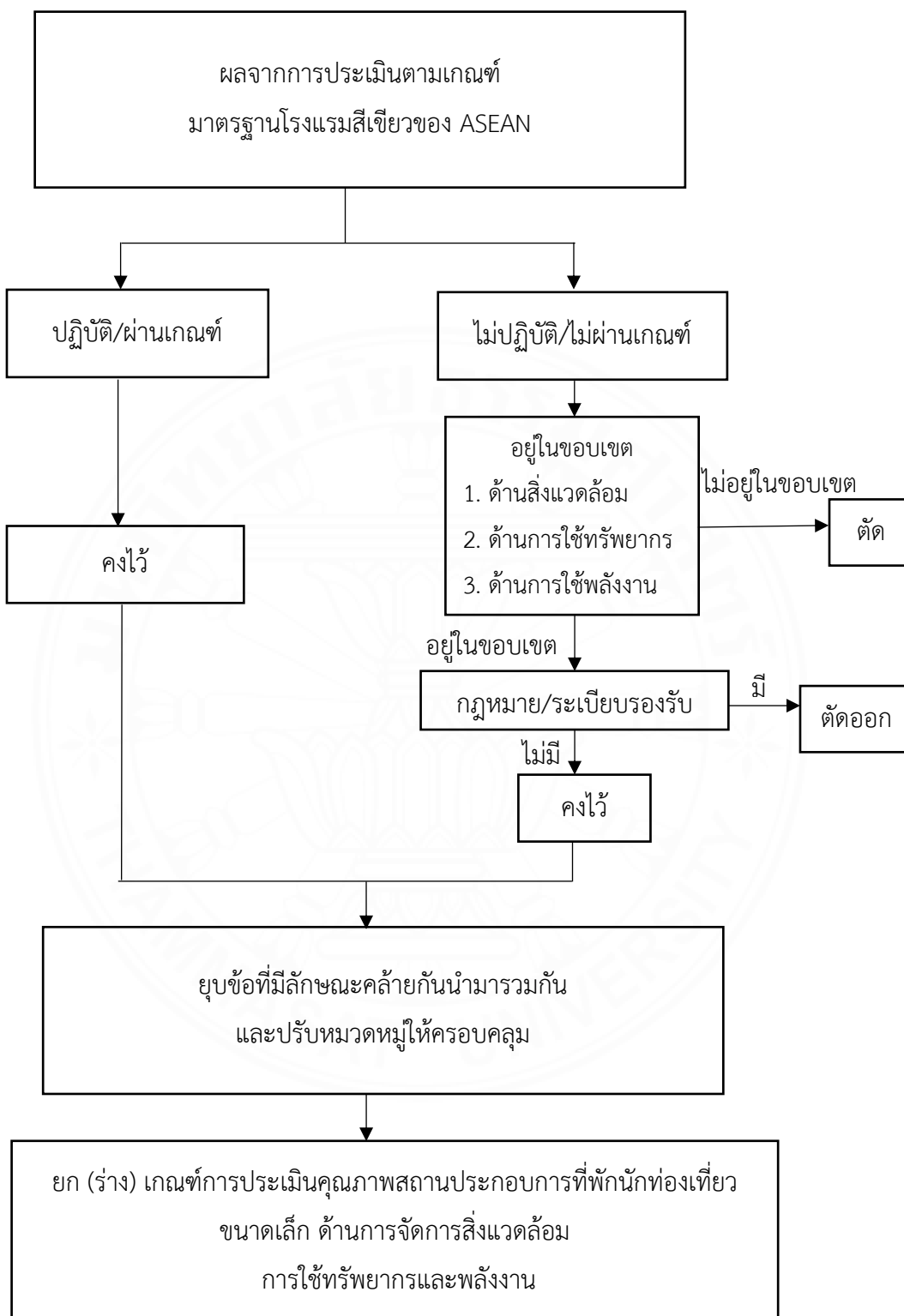
ผู้วิจัยนำผลจากการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN มาพิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยมีหลักเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (ภาพที่ 3.1)

1. นำผลการสัมภาษณ์มาจัดเรียงและพิจารณาแยกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวที่มีการปฏิบัติ และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวที่ไม่มีการปฏิบัติ

2. นำกลุ่มที่ไม่มีการปฏิบัติมาพิจารณาว่าจะคงไว้หรือไม่คงไว้ โดยพิจารณาจากหัวข้อที่ประเมินว่าอยู่ในขอบเขตทั้ง 3 ขอบเขตหรือไม่ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ทรัพยากร และด้านการใช้พลังงาน ถ้าหัวข้อที่ไม่มีการปฏิบัติไม่ได้อยู่ในขอบเขตทั้ง 3 ขอบเขต ให้พิจารณาตัดออก เช่น ด้านความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่นและด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อที่ 2 พิจารณาจากหัวข้อที่ประเมินว่าอยู่ในขอบเขตทั้ง 3 ขอบเขตหรือไม่ ถ้าหัวข้อที่ไม่มีการปฏิบัติอยู่ในขอบเขตทั้ง 3 ขอบเขตและมีกฎหมาย/ระเบียบรองรับ ให้พิจารณาตัดออก แต่ถ้าไม่มีกฎหมาย/ระเบียบรองรับ ให้พิจารณาคงไว้

4. ลำดับต่อไปเอาข้อมูลที่ได้จากข้อที่ 3 นำมารวมกับกลุ่มที่ 1 ที่มีการปฏิบัติ โดยทำการจัดหมวดหมู่ หัวข้อประเมินข้อไหนที่มีความคล้ายคลึงกัน ยุบรวมกัน ให้มาอยู่หมวดเดียวกัน และปรับหมวดหมู่ให้ครอบคลุมตามเนื้อหา เพื่อให้กระชับและง่ายต่อผู้ประเมิน จากนั้นทำการยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรและพลังงาน



ภาพที่ 3.1 หลักเกณฑ์ในการยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

3.4.6 ทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ผู้สำรวจลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบว่าสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก มีการปฏิบัติตาม (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน ทั้ง 6 หมวด 16 ข้อกำหนด ที่ยกร่างหรือไม่ โดยใช้การสอบถามจากเจ้าของสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว เช่น

3.4.6.1 มีการใช้ผลิตภัณฑ์และสินค้าของท้องถิ่นหรือไม่ โดยไม่พิจารณาเป็นจำนวนผลิตภัณฑ์และสินค้าของท้องถิ่น

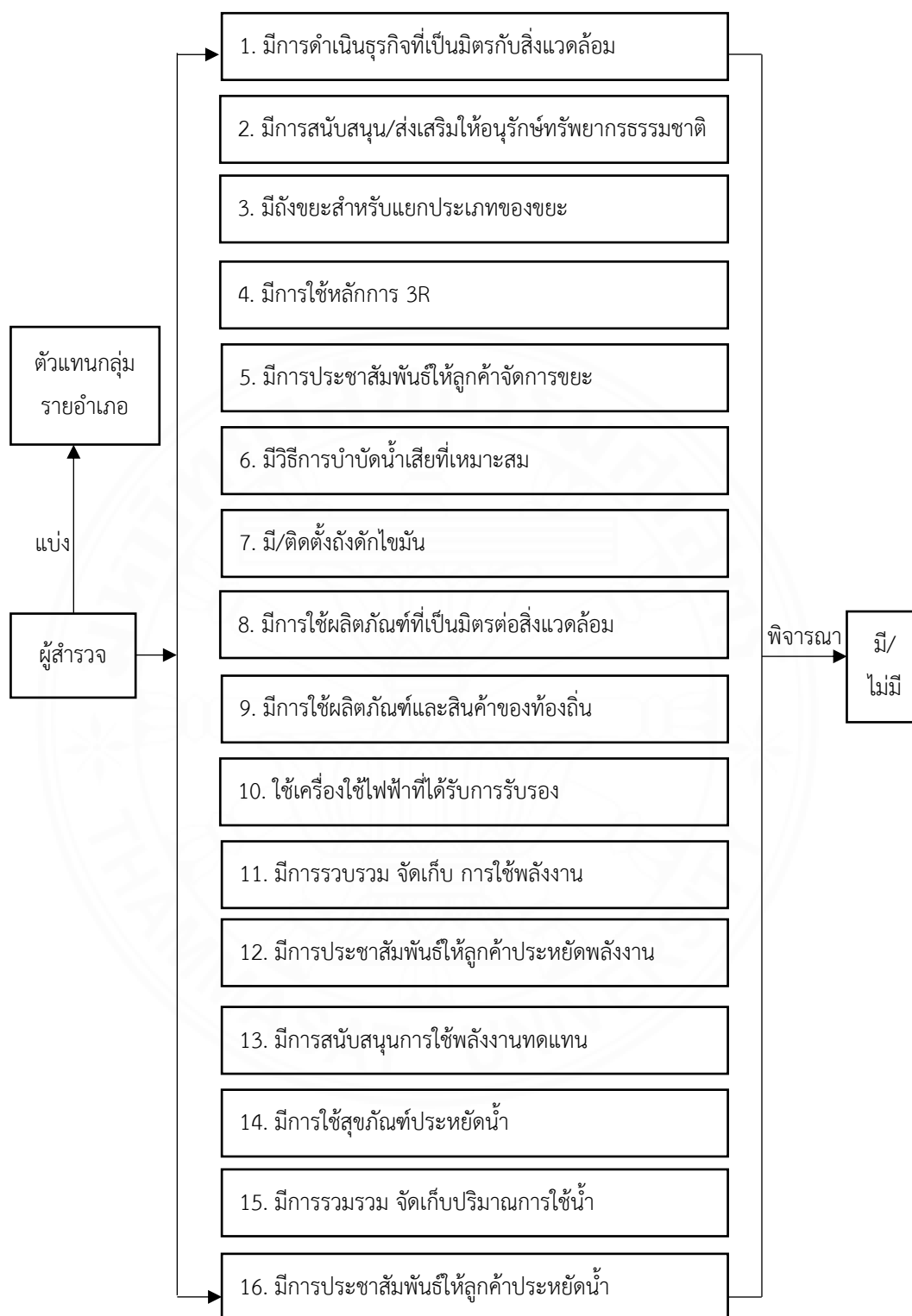
3.4.6.2 มีการจัดการขยะ หรือมีการใช้หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) หรือไม่

3.4.6.3 มีการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5 หรือไม่ โดยไม่พิจารณาจำนวนเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5

3.4.6.4 มีการใช้โถชักโครกที่มีฉลากประหยัดน้ำหรือไม่ โดยไม่พิจารณาจำนวน

3.4.6.5 มี/ติดตั้ง ระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น บ่อเกรอะ หรือไม่

3.4.6.6 มี/ติดตั้ง ถังดักไขมันหรือไม่



ภาพที่ 3.2 การทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พัก
นักท่องเที่ยวนขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

3.5 การวิเคราะห์ผล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

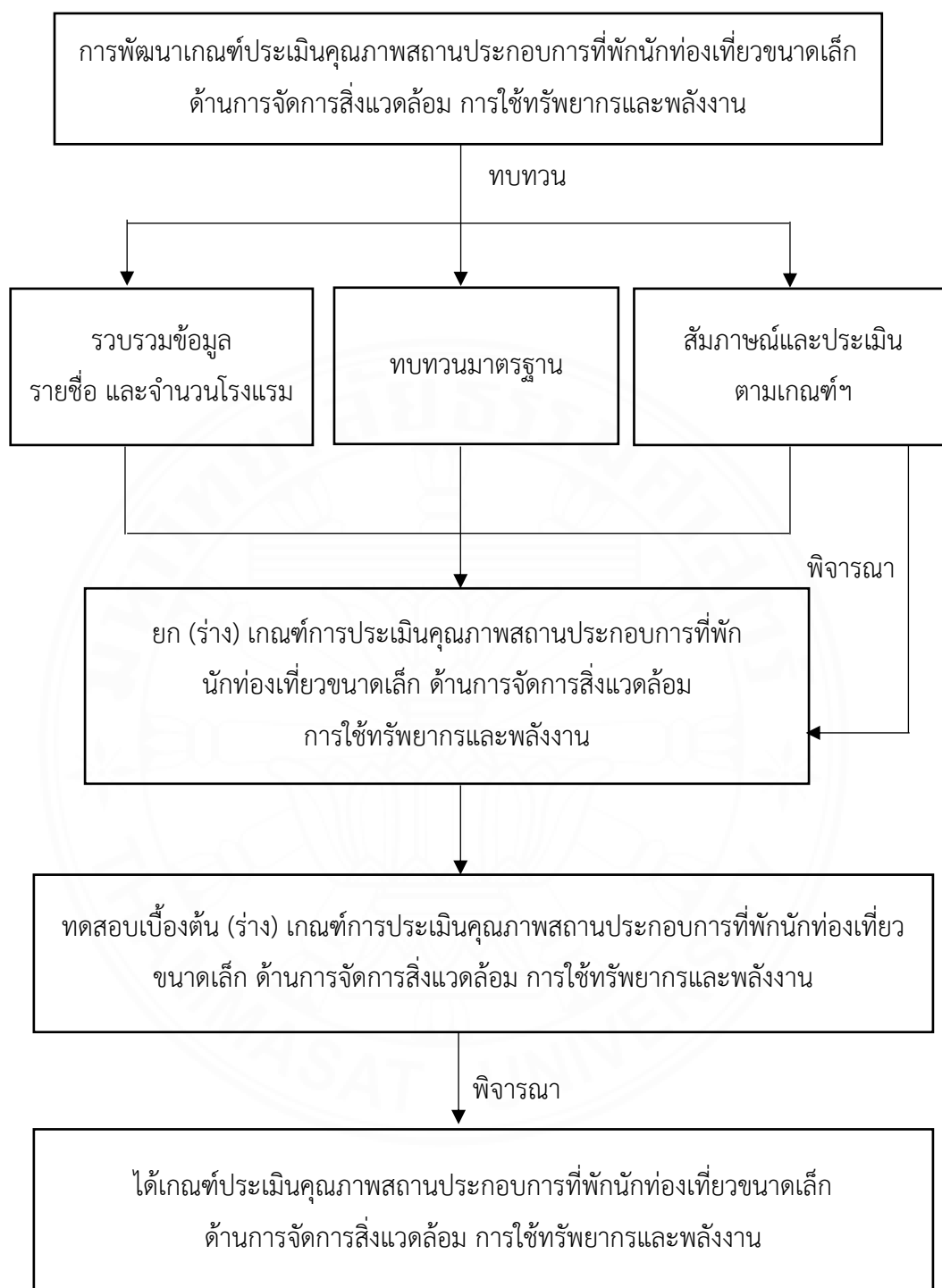
ผู้วิจัยนำข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์จำนวน 9 แห่ง มาสรุปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น สรุปลักษณะรวมเพศหญิงเพศชาย คำนวณค่าเฉลี่ยของช่วงอายุของเจ้าของสถานประกอบการที่พัก คำนวณค่าเฉลี่ยระยะเวลาประกอบกิจการธุรกิจสถานประกอบการ คำนวณค่าเฉลี่ยจำนวนห้องพัก และคำนวณค่าเฉลี่ยจำนวนพนักงานในสถานประกอบการ

3.5.2 การวิเคราะห์ผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

ผู้วิจัยนำผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN จำนวน 9 แห่ง มาสรุปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนรวม คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนแยกตามหมวด คำนวณค่าร้อยละของการดำเนินการรวมทุกหมวด คำนวณค่าร้อยละของการดำเนินการแยกตามหมวด โดยเกณฑ์ผ่านมาตรฐานและได้รับการรับรองต้องมีคะแนนรวมทุกหมวดตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป นอกจากนี้ต้องมีค่าคะแนนในหมวดนั้นเกินร้อยละ 60

3.5.3 การวิเคราะห์ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน จำนวน 130 แห่ง มาสรุปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา จัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา ทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน และสรุปหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นที่ทดสอบเบื้องต้น คำนวณค่าคะแนนรวมที่ได้ในแต่ละเกณฑ์ตามรายอำเภอ คำนวณค่าคะแนนรวมแต่ละเกณฑ์ และคำนวณค่าร้อยละ



ภาพที่ 3.3 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้หลักการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ที่มีจำนวนห้องพักสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว 4-79 ห้อง และตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดน่าน ทั้งสิ้น 15 อำเภอ

4.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 แห่ง ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89) เป็นเพศหญิง ในขณะที่เพศชายมีเพียงร้อยละ 11 ผู้ให้ข้อมูลดำเนินธุรกิจสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวอยู่ในช่วง 5-18 ปี (ค่าเฉลี่ย 10.3 ± 5.2 ปี) ในส่วนของจำนวนห้องพักสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวมีค่าอยู่ในช่วง 8-65 ห้อง (ค่าเฉลี่ย 26.1 ± 21.0 ห้อง) และมีพนักงานประจำที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอยู่ในช่วง 2-22 คน (ค่าเฉลี่ย 8.7 ± 7.5 คน) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไป

ที่	สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยว	เพศ	ระยะเวลาดำเนินการกิจการ	จำนวนห้องพัก	จำนวนพนักงาน
1	PU-01	หญิง	6	13	2
2	PU-02	หญิง	8	12	5
3	PU-02	หญิง	9	14	3
4	BK-01	หญิง	9	22	8

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ที่	สถานประกอบการที่พัก นักท่องเที่ยว	เพศ	ระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวนห้องพัก	จำนวน พนักงาน
5	BK-02	หญิง	5	12	3
6	BK-03	ชาย	5	8	3
7	NA-01	หญิง	16	56	18
8	NA-02	หญิง	18	65	22
9	NA-03	หญิง	17	33	14
ค่าเฉลี่ย			10.3	26.1	8.7
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน			5.2	21.0	7.5

4.1.2 ข้อมูลการดำเนินการ หรือปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐาน

โรงแรมสีเขียวของ ASEAN

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 แห่ง มีรายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 4.2 และเมื่อนำมาคำนวณเป็นค่าคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดพบว่า สถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN คิดเป็นค่าคะแนนอยู่ในช่วง 26-30 คะแนน จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน โดยมีรายละเอียดค่าคะแนนของสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ดังนี้ สถานประกอบการที่ 1 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 26 คะแนน สถานประกอบการที่ 2 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน สถานประกอบการที่ 3 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน สถานประกอบการที่ 4 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 26 คะแนน สถานประกอบการที่ 5 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน สถานประกอบการที่ 6 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน สถานประกอบการที่ 7 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน สถานประกอบการที่ 8 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน และสถานประกอบการที่ 9 มีค่าคะแนนรวมเท่ากับ 30 คะแนน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.3

ในส่วนของการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN แยกตามหมวด มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

หมวดที่ 1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานโรงแรม

“ในส่วนของนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานโรงแรม สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 11 เกณฑ์ ได้แก่ ไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่รณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่ส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง มีแนวคิด และมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

หมวดที่ 2 การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

“ในส่วนของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สถานประกอบการที่פקทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 5 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 60 ได้แก่ มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่งผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น และมีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีการกำหนดนโยบาย หรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร”

หมวดที่ 3 ความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น สถานประกอบการที่פקทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 9 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 30 ได้แก่ มีกิจกรรม มีหลักฐานการดำเนินงานที่ส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น รวมถึงมีการดำเนินงานสนับสนุนแรงงานหรืออาชีพในท้องถิ่น และสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในชุมชน อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร และไม่มีเอกสารหลักฐาน แผนการดำเนินงานที่ตระหนักถึงการรักษาสีงแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร”

หมวดที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถานประกอบการที่פקทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ได้แก่ ไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร ไม่มีการประเมินผลหลักสูตร และการบันทึกการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน”

หมวดที่ 5 การจัดการขยะ

“ในส่วนของการจัดการขยะ สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 7 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 60 ได้แก่ มีการประยุกต์ใช้หลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ มีการประชาสัมพันธ์ติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ มีการสนับสนุนกิจกรรมการคัดแยกขยะ เช่น ขยะมูลฝอย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย และจัดให้มีสีของถังขยะที่แตกต่างกันในพื้นที่ และมีกิจกรรมส่งเสริมลูกค้ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการขยะของโรงแรม เช่น สนับสนุนในการเลือกใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก หรือถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีการจัดการขยะตามหลักวิชาการหรือกฎหมาย เช่น การประเมินโดยการสำรวจบันทึกจำนวนขยะและการจัดพื้นที่สำหรับการคัดแยกขยะ เป็นต้น และไม่มีหลักฐานการดำเนินงานการคัดแยกขยะมูลฝอย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย ที่สอดคล้องตามแผนงานที่กำหนด”

หมวดที่ 6 ประสิทธิภาพพลังงาน

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 6 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 60 ได้แก่ มีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 มีการส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัดพลังงาน มีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน รวมถึงมีการเก็บบิลค่าไฟฟ้าในแต่ละเดือน มีการส่งเสริมลูกค้าให้มีการประหยัดพลังงาน เช่น เชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงานในห้องพัก และจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงานร่วมกัน อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน และไม่มีการออกแบบจุดติดตั้งของอุปกรณ์ตรวจวัดพลังงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ”

หมวดที่ 7 ประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 12 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 50 ได้แก่ มีการเลือกใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำที่ประหยัดน้ำ มีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้ว หรือการบำบัดและฟื้นฟูคุณภาพแล้วมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมและปลอดภัย

ตามกฎหมายมีการจัดเก็บข้อมูลการจัดทำสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำ มีการสนับสนุนให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์การประหยัดน้ำ เช่น เชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดน้ำในห้องพักและจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์การประหยัดน้ำและมีมาตรการในการประหยัดน้ำและขอความร่วมมือจากลูกค้า เช่น การกำหนดความถี่ในการเปลี่ยนผ้าปูที่นอน และผ้าเช็ดตัว อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีการจัดทำแผนงานหรือกิจกรรมการประหยัดน้ำและการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษรไม่มีแผนการตรวจสอบ และไม่มีการบันทึกการรั่วไหลของน้ำตามจุดต่างๆ และไม่มีแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค ไม่มีแผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภคไม่ผ่านตามมาตรฐาน”

หมวดที่ 8 การจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร)

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 4 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 30 ได้แก่ มีการจัดพื้นที่สูบบุหรี่ให้แยกออกจากพื้นที่ส่วนกลางอย่างชัดเจน และมีการติดป้ายสัญลักษณ์ที่ชัดเจน และมีการรณรงค์และส่งเสริมให้มีการสูบบุหรี่ในพื้นที่ของโรงแรม อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีการจัดทำแผนการซ่อมบำรุงเครื่องปรับอากาศและระบบปรับอากาศที่ชัดเจน และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุงที่สอดคล้องตามแผนงานที่กำหนด”

หมวดที่ 9 การจัดการเสียง

“ในส่วนของการจัดการเสียง สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 2 เกณฑ์ ได้แก่ ไม่มีกิจกรรมการประเมินหาแหล่งกำเนิดเสียงและประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อลูกค้า และผู้พักอาศัยใกล้เคียง และไม่มีแนวทางปฏิบัติของระบบควบคุมเสียงรบกวน และนำไปประยุกต์ใช้ในการลดเสียงรบกวนอย่างเหมาะสม”

หมวดที่ 10 การจัดการน้ำเสียและการบำบัด

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 10 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 30 ได้แก่ มีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมซึ่งไม่มีการรองรับจากระบบบำบัดน้ำเสียจากภายนอก มีการติดตั้งระบบดักไขมันหรือถังการบำบัดและฟื้นฟูคุณภาพแล้วมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมและปลอดภัยตามกฎหมายดักไขมัน

บริเวณครัวร้านอาหาร และบริเวณที่มีการปนเปื้อนน้ำมันมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น มีการนำน้ำที่ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีการจัดทำแผนผังของระบบน้ำดี-น้ำเสียที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่มีการประเมินความเสี่ยงการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสีย ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ไม่มีการรายงานผลการประเมินความเสี่ยงการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันกรณีมีการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียในกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรม ไม่มีนโยบายหรือมาตรการในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ ไม่มีการรายงานการควบคุมและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียและรายงานการซ่อมบำรุง ไม่มีการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และไม่มีแผนฉุกเฉินในกรณีที่ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามมาตรฐาน"

หมวดที่ 11 การจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย

"ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด สถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติครอบคลุมตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ที่กำหนดไว้ 11 เกณฑ์ เพียงร้อยละ 50 ได้แก่ มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน มีวิธีการจัดการขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้า และพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายให้เทศบาลมาเก็บ มีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง และมีการประชาสัมพันธ์จัดทำป้ายรณรงค์เชิญชวนให้ลูกค้ากำจัดขยะอันตรายอย่างถูกวิธี อย่างไรก็ตามสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง ไม่มีการดำเนินการหรือการปฏิบัติในส่วนต่างๆ ได้แก่ ไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายหรือสารพิษรวมถึงขยะอันตรายหรือขยะมีพิษที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของโรงแรม ไม่มีการติดป้ายชี้บ่งสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษให้เป็นตามมาตรฐานสากล ไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ ไม่มีการฝึกอบรมให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย ไม่มีหลักฐาน เอกสารในการการบันทึกการทำความสะอาด ไม่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษ และไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี"

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดการดำเนินการ หรือการปฏิบัติของสถานประกอบการ ตามเกณฑ์
การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

หมวด ที่	ข้อ กำหนด	ลำดับ เกณฑ์ การ ประเมิน		สถานประกอบการที่พิกัดท่องเที่ยว								
				PU-01	PU-02	PU-03	BK-01	BK-02	BK-03	NA-01	NA-02	NA-03
1	1.1	M	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		M	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.2	M	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		M	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			4	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.3	M	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			3	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.4		1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		M	2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2	2.1	M	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			3	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	2.2		1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3	3.1	M	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	3.2		1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	3.3		1	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			2	x	x	x	x	x	x	x	x	x

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดการดำเนินการ หรือการปฏิบัติของสถานประกอบการ ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN (ต่อ)

หมวด ที่	ข้อ กำหนด	ลำดับ เกณฑ์ การ ประเมิน	สถานประกอบการที่พิกนักร้องเที่ยว									
			PU-01	PU-02	PU-03	BK-01	BK-02	BK-03	NA-01	NA-02	NA-03	
3	3.4		1	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			3	√	√	√	√	√	√	√	√	√
4	4.1	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			3	×	×	×	×	×	×	×	×	×
5	5.1	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	5.2		1	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
	5.3		1	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			3	√	√	√	√	√	√	√	√	√
6	6.1	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
		M	2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			3	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	6.2	M	1	√	√	√	√	√	√	√	√	√
			2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	6.3		1	√	√	√	√	√	√	√	√	√
7	7.1	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
		M	2	×	×	×	×	×	×	×	×	×

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดการดำเนินการ หรือการปฏิบัติของสถานประกอบการ ตามเกณฑ์
การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN (ต่อ)

หมวด ที่	ข้อ กำ หนด	ลำดับ เกณฑ์ การ ประเมิน		สถานประกอบการที่พิกัดท่องเที่ยว								
				PU-01	PU-02	PU-03	BK-01	BK-02	BK-03	NA-01	NA-02	NA-03
		M	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		M	4	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		M	5	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	7.2		1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
	7.3		1	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
			2	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
	7.4	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
		M	2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			3	×	×	×	×	×	×	×	×	×
8	8.1	M	1	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓
		M	2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
	8.2	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
9	9.1	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
		M	2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
10	10.1	M	1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
		M	2	×	×	×	×	×	×	×	×	×
		M	3	×	×	×	×	×	×	×	×	×
	10.2		1	×	×	×	×	×	×	×	×	×
			2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	10.3	M	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		M	2	×	×	×	×	×	×	×	×	×

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดการดำเนินการ หรือการปฏิบัติของสถานประกอบการ ตามเกณฑ์
การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN (ต่อ)

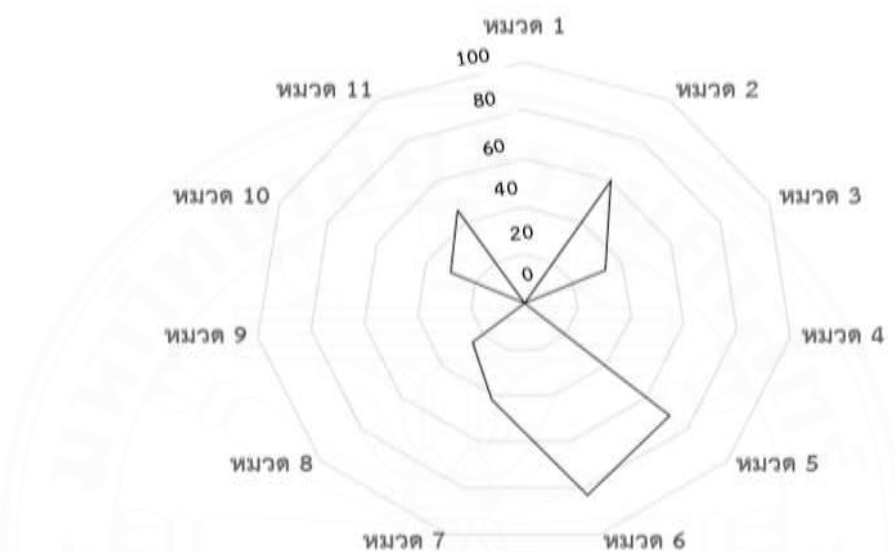
หมวด ที่	ข้อ กำหนด	ลำดับ เกณฑ์ การ ประเมิน		สถานประกอบการที่พิกัดท่องเที่ยว								
				PU-01	PU-02	PU-03	BK-01	BK-02	BK-03	NA-01	NA-02	NA-03
		M	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		M	4	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
			5	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11	11.1		1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	11.2		1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
			3	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			4	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
			5	x	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓
	11.3		1	x	x	x	x	x	x	x	x	x
			2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
			3	x	x	x	x	x	x	x	x	x

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ ✓ หมายถึง มีการดำเนินการ ✕ หมายถึง ไม่มีการดำเนินการ สัญลักษณ์ M หมายถึง
ข้อกำหนดที่จำเป็น

ตารางที่ 4.3 ค่าคะแนนการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN กำหนดแยกตามหมวด

หมวดที่	คะแนน	สถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยว								
		PU-01	PU-02	PU-03	BK-01	BK-02	BK-03	NA-01	NA-02	NA-03
1. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานสำหรับการบริการงานโรงแรม	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3. ความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. การจัดการขยะ	7	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6. ประสิทธิภาพพลังงาน	6	5	5	5	5	5	5	5	5	5
7. ประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ	12	4	6	6	4	6	6	6	6	6
8. การจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร)	4	0	1	1	0	1	1	1	1	1
9. การจัดการเสียง	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. การจัดการน้ำเสียและการบำบัด	10	3	3	3	3	3	3	3	3	3
11. การจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย	11	3	4	4	3	4	4	4	4	4
คะแนนรวมของเกณฑ์ทั้งหมด (ทุกหมวด)	80	26	30	30	26	30	30	30	30	30
ร้อยละของคะแนนรวมของเกณฑ์ทั้งหมด (ทุกหมวด)		32.5	37.5	37.5	32.5	37.5	37.5	37.5	37.5	37.5

ภาพที่ 4.1 แสดงค่าร้อยละของคะแนนที่สถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดแยกตามหมวด โดยค่าร้อยละของคะแนนในหมวด 1, 3, 4 และหมวด 7-11 มีค่าคะแนนไม่เกินร้อยละ 60 ในส่วนของค่าร้อยละของคะแนนรวมทุกหมวด พบว่ามีค่าไม่เกินร้อยละ 60 เช่นกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3



ภาพที่ 4.1 ร้อยละของการดำเนินการ หรือการปฏิบัติ ตามเกณฑ์กำหนดแยกตามหมวด

ผลการประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ของสถานประกอบการที่พักทั้ง 9 แห่ง ที่พบว่าค่าคะแนนรวมทุกหมวดมีค่าอยู่ในช่วง 26-30 คะแนน จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.5–37.5 ซึ่งไม่เกินเกณฑ์ผ่านการรับรองที่ต้องมีคะแนนรวมทุกหมวดตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป หรือเท่ากับ 48 คะแนน และยังพบว่าค่าคะแนนในหมวด 1, 3, 4 และหมวด 7-11 ยังมีค่าคะแนนไม่เกินร้อยละ 60 ของคะแนนรวมในหมวดนั้น รวมทั้งสถานประกอบการทุกแห่งยังไม่มีดำเนินการ หรือการปฏิบัติ ในเกณฑ์ที่ระบุเป็นข้อกำหนดที่จำเป็นต้องครบถ้วนทุกข้อ แสดงว่าสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็กมีระดับคุณภาพไม่ผ่านการรับรองตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ เจนจิรา คุ่มเมือง (2558) ที่พบว่าโรงแรมขนาดเล็กในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ไม่มีการกำหนดนโยบายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานในโรงแรม แต่มีการดำเนินการ และการปฏิบัติในเรื่องของการประหยัดน้ำและพลังงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายของโรงแรม

4.2 (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

จากผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามข้อ 4.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยกำหนดให้เกณฑ์ข้อใดมีการปฏิบัติ คือ ผ่านเกณฑ์ ไม่มีการปฏิบัติ คือ ไม่ผ่านเกณฑ์ ดังนี้

(1) นำผลการสัมภาษณ์มาเช็คว่ามี การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN โดยพบว่า ด้านที่ปฏิบัติมีทั้งหมด 3 ด้าน เช่น ด้านที่ 2, 5 และ 6 และด้านที่ไม่ปฏิบัติมีทั้งหมด 8 ด้าน เช่น 1, 3, 4 และหมวด 7-11

(2) ส่วนที่มีการปฏิบัติ ยังคงไว้ สำหรับส่วนที่ไม่มีการปฏิบัติ จะพิจารณาว่าไม่มีการปฏิบัติอยู่ในขอบเขตทั้ง 3 ขอบเขต เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ทรัพยากรและด้านการใช้พลังงานหรือไม่ ถ้าอยู่ในขอบเขต มีกฎหมาย/ระเบียบรองรับ และไม่อยู่ในขอบเขต พิจารณาตัดออก โดยผลการพิจารณา พบว่า เกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN มีทั้งหมด 80 เกณฑ์ สถานประกอบการมีการปฏิบัติเพียง 30 เกณฑ์ แสดงว่าอีก 50 เกณฑ์สถานประกอบการไม่มีการปฏิบัติ โดย 50 เกณฑ์ที่ไม่มีการปฏิบัติ เป็นเกณฑ์ที่อยู่ในขอบเขตจำนวน 38 เกณฑ์ อีก 12 เกณฑ์เป็นเกณฑ์ที่ไม่อยู่ในขอบเขตและมีกฎหมาย/ระเบียบรองรับ พิจารณาตัดออก

(3) นำข้อมูลที่ได้จากข้อที่ 2 เกณฑ์ที่ไม่มีการปฏิบัติ เป็นเกณฑ์ที่อยู่ในขอบเขตจำนวน 38 เกณฑ์ นำมารวมกับข้อที่มีการปฏิบัติจำนวน 30 เกณฑ์ จัดหมวดหมู่ เรื่องไหนที่มีความคล้ายคลึงกันให้นำมาอยู่หมู่เดียวกัน ยุบรวมกัน และปรับหมวดหมู่ให้ครอบคลุมตามเนื้อหา เพื่อให้กระชับและง่ายต่อผู้ประเมิน จากนั้นทำการยก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ดังแสดงในตารางที่

4.4

ตารางที่ 4.4 พิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

หมวดที่	ข้อกำหนด	เกณฑ์การ ตรวจ ประเมิน		การปฏิบัติของสถาน ประกอบการ	หมายเหตุ
1. นโยบายด้าน สิ่งแวดล้อมและการ ดำเนินงานสำหรับการ บริหารงานโรงแรม	1.1	M	1	×	คงไว้ เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินอยู่ใน ขอบเขตด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ ทรัพยากรและด้านการ ใช้พลังงาน
		M	2	×	
	1.2	M	1	×	
			2	×	
		M	3	×	
			4	×	
	1.3	M	1	×	
			2	×	
			3	×	
	1.4		1	×	
		M	2	×	
2. การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	2.1	M	1	×	คงไว้ เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินอยู่ใน ขอบเขตด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ ทรัพยากรและด้านการ ใช้พลังงาน
			2	✓	
			3	✓	
	2.2		1	×	
			2	✓	
3. ความร่วมมือกับ ชุมชนและองค์กร ท้องถิ่น	3.1	M	1	×	ตัดออก เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินไม่อยู่ใน ขอบเขตด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้
			2	×	
	3.2		1	×	
			2	×	
	3.3		1	✓	
			2	×	

ตารางที่ 4.4 พิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน (ต่อ)

หมวดที่	ข้อกำหนด	เกณฑ์การตรวจประเมิน		การปฏิบัติของสถานประกอบการ	หมายเหตุ
	3.4		1	√	ทรัพยากรและด้านการ ใช้พลังงาน
			2	×	
			3	√	
4. การพัฒนาการ ทรัพยากรมนุษย์	4.1	M	1	×	ตัดออก เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินไม่อยู่ใน ขอบเขตด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ ทรัพยากรและด้านการ ใช้พลังงาน
			2	×	
			3	×	
5. การจัดการขยะ	5.1	M	1	×	คงไว้ เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินอยู่ใน ขอบเขตด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ ทรัพยากรและด้านการ ใช้พลังงาน
			2	√	
	5.2		1	√	
			2	×	
	5.3		1	√	
			2	√	
			3	√	
6. ประสิทธิภาพ พลังงาน	6.1	M	1	×	คงไว้ เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินอยู่ใน ขอบเขตด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ ทรัพยากรและด้านการ ใช้พลังงาน
		M	2	√	
			3	√	
	6.2	M	1	√	
			2	√	
	6.3		1	√	

ตารางที่ 4.4 พิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน (ต่อ)

หมวดที่	ข้อกำหนด	เกณฑ์การตรวจประเมิน		การปฏิบัติของสถานประกอบการ	หมายเหตุ
7. ประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ	7.1	M	1	×	คงไว้ เนื่องจากเกณฑ์การตรวจประเมินอยู่ในขอบเขตด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ทรัพยากรและด้านการใช้พลังงาน
		M	2	×	
		M	3	✓	
		M	4	✓	
		M	5	✓	
	7.2		1	×	
			2	×	
	7.3		1	×	
			2	×	
	7.4	M	1	×	
		M	2	×	
			3	×	
8. การจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร)	8.1	M	1	×	ตัดออก เนื่องจากเกณฑ์การตรวจประเมินมีกฎหมาย /ระเบียบรองรับ
		M	2	×	
	8.2	M	1	×	
			2	×	
9. การจัดการเสียง	9.1	M	1	×	ตัดออก เนื่องจากเกณฑ์การตรวจประเมินมีกฎหมาย /ระเบียบรองรับ
		M	2	×	
10. การจัดการน้ำเสียและการบำบัด	10.1	M	1	×	
		M	2	×	

ตารางที่ 4.4 พิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวนขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน (ต่อ)

หมวดที่	ข้อ กำหนด	เกณฑ์การ ตรวจ ประเมิน	การปฏิบัติของสถาน ประกอบการ	หมายเหตุ
		M	3	×
			1	×
			2	✓
	10.2		1	×
			2	✓
	10.3	M	1	✓
		M	2	×
		M	3	×
		M	4	✓
			5	×
ตัดออก เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินมี กฎหมาย /ระเบียบ รองรับ				
11. การจัดการขยะมี พิษและขยะอันตราย	11.1		1	×
			2	×
			3	✓
	11.2		1	×
			2	✓
			3	×
			4	✓
			5	×
	11.3		1	×
			2	✓
			3	×
คงไว้ เนื่องจากเกณฑ์การ ตรวจประเมินอยู่ใน ขอบเขตด้าน สิ่งแวดล้อม ด้านการใช้ ทรัพยากรและด้านการ ใช้พลังงาน				

เมื่อพิจารณาเกณฑ์ที่สถานประกอบการไม่มีการดำเนินการ พบว่าแยกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) การจัดทำนโยบาย แผนงาน หรือแนวปฏิบัติงานในทุกๆ หมวด อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งไม่มีการประเมินผลตามนโยบายหรือแผนงาน และ (2) การควบคุมมลพิษบางประเภท ซึ่งสาเหตุที่สถานประกอบการไม่มีการดำเนินการในประเด็นข้อหนึ่งอาจเป็นผลมาจากข้อจำกัดของ จำนวนบุคลากรที่มีค่าเฉลี่ยเพียง 6.6 คน/แห่ง เพชรศรี นนท์ศิริ และฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ (2564) ศึกษาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจสถานประกอบการที่พิกขนาดเล็กที่มีจำนวนห้องพักไม่เกิน 10 ห้อง และมีพนักงานไม่เกิน 10 คน ของอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และพบว่าสถานประกอบการมีรูปแบบการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในกรอบมาตรฐาน อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่น ศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ต้นทุนจากการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ปณิศา มงคลฤดี และวันวิสา วัลย์ดาว (2553) ศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม กับผลการดำเนินงานของธุรกิจ และพบว่า อุปสรรคของโรงแรมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดจากการขาดความร่วมมือจากพนักงานและ ผู้ใช้บริการ และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารของโรงแรม รวมทั้งจำนวนบุคลากรในการจัดการ สิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ กนกพร อ่องอนันตพงศ์ (2557) ระบุว่าโรงแรมรีสอร์ทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต และสุราษฏร์ธานี มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN โดยเป็นโรงแรมรีสอร์ท ระดับ 4-5 ดาว ที่เปิดดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี มีระบบบริหารจัดการและจำนวน บุคลากรที่มีความพร้อม และมีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของบริษัทแม่เพื่อ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของธุรกิจ

สำหรับสาเหตุที่สถานประกอบการไม่มีการดำเนินการในประเด็นข้อสองอาจเกี่ยวข้องกับข้อกำหนด เช่น การที่สถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวมีจำนวนห้องพักน้อยกว่า 60 ห้อง ไม่ ถูกประกาศให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ ที่ต้องรายงานผลการควบคุมและดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา 80 ของ พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 หรือตาม พรบ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 มีการควบคุมมิให้มีการสูบบุหรี่ในพื้นที่ของโรงแรมและตาม พรบ. การสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 26 และ 27 มีการควบคุมเสียงรบกวน

ตารางที่ 4.5 (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

หมวด	ข้อกำหนด
นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ	1. มีการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. มีการกำหนด/สนับสนุน/ส่งเสริม/รณรงค์ ให้บุคลากรภายในสถานประกอบการมีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
การจัดการขยะ	1. มีถังขยะสำหรับแยกประเภทของขยะ เช่นถังขยะทั่วไป ถังขยะ Recycle 2. ใช้หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) เพื่อลดปริมาณขยะ 3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างถูกต้อง
การจัดการน้ำเสีย	1. มีวิธีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม 2. มี/ติดตั้งถังดักไขมัน และมีการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ

ตารางที่ 4.5 (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน (ต่อ)

หมวด	ข้อกำหนด
การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน	1. มีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2. มีการใช้ผลิตภัณฑ์และสินค้าของท้องถิ่น
การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน 2. มีการรวบรวม จัดเก็บ บันทึกราย และประเมินปริมาณการใช้พลังงาน 3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อบรรลุเป้าหมายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน 4. มีการสนับสนุน/ส่งเสริม การใช้พลังงานทดแทน
การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ใช้สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดน้ำ 2. มีการรวบรวม จัดเก็บ บันทึกราย และประเมินปริมาณการใช้น้ำ 3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อบรรลุเป้าหมายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดน้ำ

4.3 ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน กับสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็กทุกอำเภอ จำนวน 130 แห่ง พบว่า สถานประกอบการมีการดำเนินการตาม (ร่าง) เกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งมีทั้งสิ้น 6 หมวด 16 ข้อกำหนด (ตารางที่ 4.6) โดยมีรายละเอียดแยกตามหมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 และ 2 สถานประกอบการ มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์ในหมวดที่ 1 และ 2 โดยมีการดำเนินการร้อยละ 100 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ, การกำหนด/สนับสนุน/ส่งเสริม/รณรงค์ ให้บุคลากรภายในสถานประกอบการมีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ, การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการใช้ผลิตภัณฑ์และสินค้าของท้องถิ่น

หมวดที่ 3 สถานประกอบการ มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์ในหมวดที่ 3 โดยเกณฑ์ในข้อที่ 1, 2 มีการดำเนินการร้อยละ 100 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการจัดการขยะทุกประเภทที่เกิดขึ้นตามหลักวิชาการ และการใช้หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) เพื่อลดปริมาณขยะ ส่วนเกณฑ์ในข้อที่ 3 มีการดำเนินการร้อยละ 99.2 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างถูกต้อง

หมวดที่ 4 สถานประกอบการ มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์ในหมวดที่ 4 โดยเกณฑ์ในข้อที่ 1, 4 มีการดำเนินการร้อยละ 100 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน และการสนับสนุน/ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน ส่วนเกณฑ์ในข้อที่ 2 มีการดำเนินการร้อยละ 96.9 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการรวบรวม จัดเก็บ บันทึกรวบรวม และประเมินปริมาณการใช้พลังงาน และเกณฑ์ในข้อที่ 3 มีการดำเนินการร้อยละ 65.4 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน

หมวดที่ 5 สถานประกอบการ มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์ในหมวดที่ 5 โดยเกณฑ์ในข้อที่ 1, 2 มีการดำเนินการร้อยละ 100 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการใช้สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดน้ำ และการรวบรวม จัดเก็บ บันทึกรวบรวม

ประเมินปริมาณการใช้น้ำ ส่วนเกณฑ์ในข้อที่ 3 มีการดำเนินการร้อยละ 91.5 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดน้ำ

หมวดที่ 6 สถานประกอบการ มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์ในหมวดที่ 6 โดยเกณฑ์ในข้อที่ 1 มีการดำเนินการร้อยละ 100 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการมี/ติดตั้ง ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ส่วนเกณฑ์ในข้อที่ 2 มีการดำเนินการร้อยละ 13.1 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการมี/ติดตั้ง ถังดักไขมัน และมีการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ

ในส่วนของผลการทดสอบเบื้องต้น ที่พบว่าสถานประกอบการบางแห่งไม่มีการดำเนินการตาม (ร่าง) เกณฑ์ที่กำหนด 2 เกณฑ์ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน และการมี/ติดตั้งถังดักไขมัน และมีการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ มีสาเหตุมาจากสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวหลายแห่งมีการใช้ Key card สำหรับตัดไฟเมื่อผู้เข้าพักไม่ได้อยู่ในห้อง จึงไม่มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน และสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็กส่วนใหญ่ใช้บ่อซึมในการจัดการน้ำเสียจากห้องครัว ซึ่งเป็นวิธีการจัดการน้ำเสียในชุมชนที่นิยมใช้ในพื้นที่จังหวัดน่าน จึงไม่มีการติดตั้งถังดักไขมันในสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เจนจิรา คุ่มเมือง (2558) ที่ได้ศึกษานโยบายการจัดการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงแรม ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าโรงแรมขนาดเล็กไม่มีนโยบายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ไม่มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน และไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องด้วยการบริหารเป็นแบบครอบครัว จำนวนบุคลากรมีน้อย จึงใช้หลักการทำงานแบบแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในแต่ละเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพจน์ ณ ถลาง (2563) ที่ได้ศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมบนเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่าธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กมักบริหารองค์กรตามประสบการณ์หรือตามความเข้าใจ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับหลักการจัดการสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

หมวด	ข้อกำหนด	จำนวน แห่งที่มี การปฏิบัติ	ร้อยละ
นโยบายด้าน สิ่งแวดล้อมของ สถานประกอบการ	1. มีการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ	130	100
	2. มีการกำหนด/สนับสนุน/ส่งเสริม/รณรงค์ ให้ บุคลากรภายในสถานประกอบการมีการปฏิบัติ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้ พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	130	100
การใช้ผลิตภัณฑ์ที่ เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และชุมชน	1. มีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	130	100
	2. มีการใช้ผลิตภัณฑ์และสินค้าของท้องถิ่น	130	100
การจัดการขยะ	1. มีถังขยะสำหรับแยกประเภทของขยะ เช่น ถังขยะทั่วไป ถังขยะ Recycle	130	100
	2. ใช้หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) เพื่อลดปริมาณขยะ	130	100
	3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่าง ถูกต้อง	129	99.2

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน (ต่อ)

หมวด	ข้อกำหนด	จำนวนแห่งที่มีการปฏิบัติ	ร้อยละ
การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน	130	100
	2. มีการรวบรวม จัดเก็บ บันทึกลง และประเมิน ปริมาณการใช้พลังงาน	126	96.9
	3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน	85	65.4
	4. มีการสนับสนุน/ส่งเสริม การใช้พลังงานทดแทน	130	100
การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ใช้สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดน้ำ	130	100
	2. มีการรวบรวม จัดเก็บ บันทึกลง และประเมิน ปริมาณการใช้น้ำ	130	100
	3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดน้ำ	119	91.5
การจัดการน้ำเสีย	1. มีวิธีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม	130	100
	2. มี/ติดตั้งถังดักไขมัน และมีการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ	17	13.1

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดยศึกษาในพื้นที่จังหวัดน่าน สรุปผลได้ ดังนี้

5.1.1 การดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็กจำนวน 9 แห่ง ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89) เป็นเพศหญิง ในขณะที่เพศชายมีเพียงร้อยละ 11 และดำเนินธุรกิจสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวอยู่ในช่วง 5-18 ปี (ค่าเฉลี่ย 10.3 ± 5.2 ปี) ในส่วนของจำนวนห้องพักสำหรับให้บริการนักท่องเที่ยวพบว่ามีค่าอยู่ในช่วง 8-65 ห้อง (ค่าเฉลี่ย 26.1 ± 21.0 ห้อง) และมีพนักงานประจำที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอยู่ในช่วง 2-22 คน (ค่าเฉลี่ย 8.7 ± 7.5 คน)

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์การดำเนินการ หรือการปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN ผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการทั้ง 9 แห่ง มีการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN คิดเป็นค่าคะแนนอยู่ในช่วง 26-30 คะแนน จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.5-37.5 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐานที่ต้องมีคะแนนรวมทุกหมวดตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป และยังพบว่าค่าคะแนนในหมวด 1, 3, 4 และหมวด 7-11 ยังมีค่าไม่ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐาน รวมทั้งสถานประกอบการทุกแห่งไม่มีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติในเกณฑ์ที่ระบุเป็นข้อกำหนดที่จำเป็นอย่างครบถ้วนทุกข้อ

5.1.2 (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ผู้วิจัยนำผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN มาพิจารณายก (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน โดย (ร่าง) เกณฑ์ที่ยกขึ้นประกอบด้วยข้อกำหนด 16 ข้อกำหนด แบ่งเป็น 6 หมวด ได้แก่

1. หมวดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ (2 ข้อกำหนด)
2. หมวดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน (2 ข้อกำหนด)
3. หมวดการจัดการขยะ (3 ข้อกำหนด)
4. หมวดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (4 ข้อกำหนด)
5. หมวดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (3 ข้อกำหนด)
6. หมวดการจัดการน้ำเสีย (2 ข้อกำหนด)

5.1.3 การทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน

ผู้วิจัยนำ (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน ไปทดสอบกับสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็กในทุกอำเภอ ผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็กที่ทำการสำรวจ 130 แห่ง ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 90) มีการดำเนินการตามข้อกำหนด ยกเว้นในข้อกำหนดเรื่องการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน และการมี/ติดตั้งถังดักไขมัน และมีการบำรุงรักษาตามหลักวิชาการ ที่มีการดำเนินการเพียงแค่ร้อยละ 65.4 และ 13.1 ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากการทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน เป็นเพียงการสำรวจว่าผู้ประกอบการมีการทำตามข้อกำหนดหรือไม่เท่านั้น แต่ไม่มีการตรวจสอบในเชิงคุณภาพและปริมาณ ดังนั้นจึงควรมีการสำรวจทดสอบ (ร่าง) เกณฑ์ โดยพิจารณาว่าผู้ประกอบการมีการทำตามข้อกำหนดนั้นทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ เช่น ตรวจสอบประสิทธิภาพและความเพียงพอของ

ระบบบำบัดน้ำเสีย ตรวจสอบจำนวนเครื่องใช้ไฟฟ้าในสถานประกอบการที่ได้รับฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5 เป็นต้น เพื่อให้มั่นใจว่า (ร่าง) เกณฑ์ ที่ยกขึ้นเหมาะสมสำหรับใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก

2. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดน่าน ดังนั้นจึงควรนำ (ร่าง) เกณฑ์ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็กในจังหวัดอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้มั่นใจว่า (ร่าง) เกณฑ์ ที่ยกขึ้นเหมาะสมสำหรับใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท้องถิ่นขนาดเล็ก



รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ไพล์ แอนด์ ไพล์ พรินต์ติ้ง จำกัด.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2552). *มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว การท่องเที่ยว (โรงแรม/รีสอร์ท/เซอร์วิส อพาร์ทเมนต์/เกสต์เฮาส์)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความวารสาร

- เจริญชัย เอกมาไพศาล และสิริพร เขตเจนการ. (2566). การขับเคลื่อนโรงแรมสีเขียวผ่านมุมมองผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมภายหลังการฟื้นฟูวิกฤติการณ์โควิด-19. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 46(180), 1-27.
- ทศพร กาญจนภรณ์. (2563). การจัดการองค์การสีเขียวของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย. *วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์*, 6(2), 164-182.
- ปิยะดา วชิระวงศกร และอุษณีย์ ทิมสูงเนิน. (2558). การประเมินการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ของสถานประกอบการประเภทโรงแรมในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*, 11(1), 104-114.
- พรพิมล ศรีธเรศ และแสงแข บุญศิริ. (2562). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานของโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 7(4), 1059-1072.
- พระมหาจันทน์ สิริวัฒนโณ, บัณฑิต มณีแสง และภณทิลา น้อยเจริญ. (2563). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 11(1), 1-12.
- พัชร์สมิตา สิงห์คำ และอัจฉรา วัฒนภิญโญ. (2562). กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมธุรกิจสีเขียวในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 230-246.

- พัชริน ดำรงกิตติกุล. (2543). การวิจัยระบบการจัดการ Ecotourism : สร้างเอกลักษณ์ไทยในมาตรฐานสากล. *วารสารประชาคมวิจัย*, 33, 17-19.
- เพชรศรี นนทศิริ และฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2564). การพัฒนากรอบมาตรฐานที่พักสีเขียวเขาค้อ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(3), 131-145.
- สุรพจน์ ณ ถลาง. (2563). รูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อโรงแรมขนาดเล็กบนเกาะช้าง จังหวัดตราด. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 14(3), 249-263.

รายงานการวิจัย

- ปฏิมาศ เสริฐเลิศ. (2562). รายงานการวิจัยการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทางวัฒนธรรม บ้านโนนน้ำเกลี้ยงอำเภอสหัสขันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์. <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127611/Sertlert%20Patimas.pdf>
- วันวิสาข์พลอย อินสว่าง และสุธิรา ปานแก้ว. (2563). รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดตรังเพื่อส่งเสริมให้ได้มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของอาเซียน. <https://riss.rmutsv.ac.th/upload/doc/202110/AekUStZEccMRKz8Dxa36/AekUStZEccMRKz8Dxa36.pdf>

เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ

- Sunlu, U. (2003). Environmental impacts of tourism. In D. Camarda (Ed.), L. Grassini (Ed.), *Local resources and global trades: Environments and agriculture in the Mediterranean region: Conference on the Relationships between Global Trades and Local Resources in the Mediterranean Region* (pp. 263-270). CIHEAM Bari.

วิทยานิพนธ์

- กนกพร อ่องอนันตพงศ์. (2557). แนวทางการบริหารทรัพยากรกายภาพโรงแรมรีสอร์ทให้ได้มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

- กฤษณะ ถวิลวงษ์. (2559). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา กรณีศึกษาโรงแรมธรรมะ (Temple stay) ของวัดภูเกิดและชุมชนรอบวัด. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- เจนจิรา คุ่มเมือง. (2558). นโยบายการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและพลังงานของโรงแรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ตันติกร โคตรขารี. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเชิงศาสนา พระธาตุประจำปีเกิดจังหวัดนครพนม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- ปณิดา มงคลฤดี. (2554). การจัดการสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินงานของธุรกิจ กรณีศึกษาธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- พัชรียา แก้วชู. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดโควิด-19. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].
- พรกมล เหมือนจันทร์เชย. (2562). การพัฒนาโมเดลธุรกิจโรงแรมขนาดกลาง และขนาดเล็กในอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันในยุคประเทศไทย 4.0. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- มาริกา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2553). การสร้างเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ไมตรี ไชยมงคล. (2562). การพัฒนามาตรฐานปฏิบัติงานเพื่อช่วยชีวิตทางทะเลในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- วันวิสา วัลย์ดาว. (2553). การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมในจังหวัดกระบี่. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์].
- ศุภานี ไชยลังกา. (2560). ปัจจัยในการเลือกใช้รูปแบบการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ผ่านทางแอปพลิเคชันเครือข่ายการขนส่ง. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].
- สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล. (2561). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเมืองจังหวัดอุทัยธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สุพิเชษฐ์ ทองอ่อน. (2565). กลยุทธ์การจัดการคุณภาพการบริการสีเขียวของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สุภัททิยา หล้าคำมี, ยुरพร ศุทธรัตน์ และพิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์. (2560). การศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์].

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมการท่องเที่ยว. (2550). *มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN*. <https://tts.dot.go.th/knowledge/standard/75/detail>

กรมการท่องเที่ยว. (2559). *มาตรฐานการท่องเที่ยว*. <https://www.dot.go.th/pages/43>

กรมการท่องเที่ยว. (2564). *มาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว*. <https://tts.dot.go.th/knowledge/standard/28/detail>

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม. (2558). *มาตรฐาน ISO*. <https://www.pcd.go.th/iso/>

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม. (2567). *มาตรฐานโรงแรมสีเขียว*. <https://greenhotelthai.com/th/file-download>

กรมประชาสัมพันธ์. (2565). *ความสำคัญของมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย*. <https://radiomukdahan.prd.go.th/th/content/category/detail/id/9/iid/112015>

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *รายงานประจำปี 2562*. <https://www.mots.go.th/download/AnnualReport/AnnualReport2562compressed.pdf>

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). *สถิตินักท่องเที่ยว*. https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=411

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). *สถานการณ์ท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือในปี 2566*. <https://www.mots.go.th/news/1001099>

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2536). *สรุปปัญหาและการป้องกันแก้ไขผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม*. <http://tourismlibrary.tat.or.th/medias/T08184.pdf>

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2566). *คู่มือแนวทางการออกแบบและพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวสู่การตลาดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก*. <http://tourismlibrary.tat.or.th/medias/T27356.pdf>

มูลนิธิใบไม้เขียว. (2567). *มาตรฐานใบไม้เขียว*. <http://www.greenleafthai.org>

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดน่าน. (2567). *ข้อมูลสถานประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวจังหวัดน่าน*. https://province.mots.go.th/ewtadmin/ewt/nan/more_news.php?cid=16

สำนักงานจังหวัดน่าน. (2562). *ข้อมูลจังหวัดน่าน*. <https://www.nan.go.th/about-article/3/>

สำนักงานจังหวัดน่าน. (2567). *รางวัลระดับโลก Green Destinations Top 100 Stories 2023*. <https://www.nan.go.th/article-detail/3183/>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). ความหมายของมาตรฐานตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

<https://dictionary.orst.go.th/>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2551). ความหมายการท่องเที่ยวตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

<http://legacy.orst.go.th/?knowledges=ท่องเที่ยวอย่างรู้-รักษ์>

สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน. (2566). รายงานสถิติจังหวัดน่าน พ.ศ. 2558-2566. [https://nan.nso.](https://nan.nso.go.th/reports-publications/provincial-statistics-report.html)

[go.th/reports-publications/provincial-statistics-report.html](https://nan.nso.go.th/reports-publications/provincial-statistics-report.html)

Journals

Baxter, G., & Srisaeng, P. (2020). Environmentally sustainable hotel operations: The Case of the Shangri-La Group. *Journal of Sustainable Tourism Development*, 2(2), 1-26.

Baxter, G., & Srisaeng, P. (2021). An assessment of hotels and resorts use of the ISO 14001 environmental management system as a tool to achieve environmentally sustainable operations. *Journal of Sustainable Tourism Development*, 3(2), 59-85.

Cheong, F., & Lee, Y. H. (2021). Developing an environmental management system for evaluating green casino hotels. *Journal of Environmental and Sustainable Management*, 13(14), 7825. <https://doi.org/10.3390/su13147825>

Kirk, D. (1995). Environmental management for hotels. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 7(6), 38.

ภาคผนวก



ภาคผนวก ก
การประเมินตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของ ASEAN

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
หมวดที่ 1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานโรงแรม					
1.1 ส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมให้พนักงานลูกค้าผู้ประกอบการร้านค้า มีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม	จัดทำเอกสารประกอบกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรมให้กับพนักงานของโรงแรมผู้ประกอบการร้านค้าและการร้านค้านี้และแขกที่มาใช้บริการ	M1) องค์กรจะต้องจัดทำนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ประกาศใช้โดยผู้บริหารเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสามารถเข้าถึงได้ง่าย			
		M2) องค์กรต้องสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงาน ลูกค้าและผู้ประกอบการร้านค้า			
1.2 แผนการฝึกอบรมและการจัดกิจกรรม	การจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม	M1) องค์กรต้องจัดทำแผนการฝึกอบรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับการพัฒนาบุคลากรของโรงแรม			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก การตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
หมวดที่ 1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานโรงแรม					
		M2) องค์กรต้องจัดให้มีบันทึกหลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมตามแผนที่กำหนดและเป็นปัจจุบัน			
		M3) องค์กรต้องจัดทำแผนงานในการส่งเสริมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้พนักงาน ลูกค้าผู้ประกอบการ ร้านค้า			
		M4) องค์กรต้องมีบันทึกหลักฐานการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่ครอบคลุมพนักงานลูกค้า และร้านค้าตามแผนงานที่กำหนด			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก การตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
1.3 แผนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่แล้วของ โรงแรม	โรงแรมจัดทำ การประเมินผล การดำเนินงาน ด้าน สิ่งแวดล้อมที่ ได้ปฏิบัติ เรียบร้อยแล้ว	M1) องค์กรต้องจัดทำ แผนงานด้านสิ่งแวดล้อมของ โรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร และดำเนินการงานตาม แผนงาน			
		M2) องค์กรต้องมีหลักฐานที่ แสดงถึงกิจกรรมด้าน สิ่งแวดล้อม เช่น รา รายงาน ผลการประหยัดพลังงานแต่ ละ			
		3) องค์กรต้องมีหลักฐานการ ดำเนินงานตามที่กำหนดใน แผนงานด้านสิ่งแวดล้อมของ องค์กร			
1.4 กระบวนการ ประเมินผล กิจกรรมด้าน สิ่งแวดล้อมของ โรงแรมที่มีอยู่ แล้ว	1. การ ประเมินผล แผนงาน	1. องค์กรต้องมีวิธีการและ ทีมงานตรวจติดตามวัดผลการ ดำเนินการของแผนงานด้าน สิ่งแวดล้อม			
	2. การ ประเมินผล กิจกรรม	M2 องค์กรต้องมีหลักฐานการ ปรับปรุงและพัฒนาแผนงาน ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก การตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
2. การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
2.1 ส่งเสริมการใช้สินค้าในท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินงานโรงแรม เช่น อาหารและสินค้าทางด้านฝีมือต่างๆ	การจัดให้มีกิจกรรมจัดซื้อจัดจ้างเพื่อสิ่งแวดล้อม	M1) องค์กรต้องมีนโยบายหรือ ภาวะเปียบในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริม ให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น			
		2 องค์กรต้องมีการตกแต่งโรงแรมด้วยผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น เช่น ห้องพัก ห้องอาหาร ห้องโถงต้อนรับ เป็นต้น			
		3 องค์กรต้องมีการใช้ผลิตภัณฑ์ อาหารของท้องถิ่นในการดำเนินการของโรงแรม			
2.2 ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	จัดทำระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม	1) องค์กรต้องมีนโยบายหรือ ภาวะเปียบในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริม การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			
		2) องค์กรต้องมีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก การตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
3. ความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น					
3.1 การจัดทำ แผนการ ดำเนินงานหรือ แผนกิจกรรมเพื่อ การพัฒนา คุณภาพชีวิตของ ผู้อยู่อาศัยใน ชุมชน	เขียนรายการ การส่งเสริม คุณภาพชีวิต	M1) องค์กรต้องมีการจัดทำ แผนการดำเนินการหรือ กิจกรรมในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของชุมชน ท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม เช่น สุขภาพและการศึกษา เป็นต้น			
		2) องค์กรต้องมีหลักฐานการ ดำเนินงานที่สอดคล้องตาม แผนงาน ของกิจกรรมที่ กำหนด			
3.2 กำหนด หรือ เขียนแผน ส่งเสริมกิจกรรม การป้องกันและ อนุรักษ์โดยการ สร้างจิตสำนึก	จัดทำแผน และการ ประเมิน กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ การ ดำเนินงาน ของโรงแรม	1) องค์กรต้องมีการจัดทำ กิจกรรมหรือแผนการ ดำเนินงานที่ตระหนักถึงการ รักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน ท้องถิ่น			
		3) องค์กรต้องมีกิจกรรม ส่งเสริมลูกค้ามีส่วนร่วมในการ สนับสนุนการจัดการขยะของ โรงแรม เช่น สนับสนุนในการ เลือกใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
4. การพัฒนาการทรัพยากรมนุษย์					
1. การจัดการฝึกอบรมพนักงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	มีการเขียนกิจกรรมการฝึกอบรมให้กับพนักงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในหัวข้อต่าง ๆ ในระยะเวลา 1-2 ปีที่ผ่านมา	M1) องค์กรต้องมีการจัดทำแผนการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษรและสื่อสารให้พนักงานได้รับทราบอย่างทั่วถึง			
		2) องค์กรต้องประเมินผลหลักสูตรการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน			
		3) องค์กรต้องมีบันทึกการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน			
5. การจัดการขยะ					
5.1 การกล่าวถึงการจัดการขยะและของเสียโดยการใช้เทคโนโลยีการส่งเสริมการลดและเลิกใช้ต่างๆ เพื่อนำกลับไปใช้ใหม่หรือการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก	กิจกรรมการจัดการขยะและของเสียที่เหมาะสม โดยเป็นกิจกรรมที่สามารถประเมินผลได้	M1) องค์กรต้องมีวิธีการจัดการขยะตามหลักวิชาการหรือกฎหมาย เช่น การประเมินโดยการสำรวจบันทึกจำนวนขยะและการจัดพื้นที่สำหรับการคัดแยกขยะ เป็นต้น			
		2) องค์กรต้องประยุกต์ใช้หลักการ 3R สำหรับการจัดการขยะ			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
5.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงานในการลดการเกิดขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ การแยกขยะและการทำปุ๋ยหมัก	มีแผนการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการขยะและของเสีย พร้อมกับการให้ความรู้กับพนักงานของโรงแรมในรอบปีที่ผ่านมา	1) องค์กรต้องมีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมแนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการขยะในองค์กร เช่นการลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะ เป็นต้น			
		2) องค์กรต้องมีหลักฐานการดำเนินงานที่สอดคล้องตามแผนงานที่กำหนด			
5.3 ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการมีส่วนในการแยกขยะและการส่งเสริมการจัดการขยะอันเนื่องมาจากแขก	จัดทำแผนการฝึกอบรม หรือ กิจกรรม เพื่อให้แขกมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อการจัดการขยะที่ถูกต้องและลดการเกิดขยะในโรงแรม	1) องค์กรต้องมีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อดึงดูดให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ			
		2) องค์กรต้องสนับสนุนกิจกรรมการคัดแยกขยะ เช่น ขยะมูลฝอย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย เป็นต้น ตามวิธีการจัดการขยะที่ถูกต้องและจัดให้มีสีของถังขยะที่แตกต่างกันในพื้นที่ส่วนรวมและภายในห้องพักของลูกค้า			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก การตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
		3) องค์กรต้องมีกิจกรรมส่งเสริมลูกค้ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการขยะ เช่น การเลือกถุงรีไซเคิล หรือ ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติหรือถุงผ้า			
6. ประสิทธิภาพพลังงาน					
6.1 การนำเสนอ กิจกรรมการ ประหยัด พลังงานและการ ส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยี ประหยัด พลังงาน เพื่อลด การใช้ พลังงานใน โรงแรม	ติดตั้งอุปกรณ์ ประหยัด พลังงาน	M1) องค์กรต้องมีการจัดทำแผนงาน นโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน			
		M2) องค์กรต้องเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน เช่น หลอดไฟประหยัดพลังงาน Ballast Low Loss เครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 เป็นต้น			
		3) องค์กรต้องส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประหยัดพลังงาน			
6.2 การติดตั้ง มิเตอร์แยกเพื่อ ตรวจวัดพลังงาน	การติดตั้ง อุปกรณ์หรือ มิเตอร์สำหรับ การตรวจวัด	M1) องค์กรต้องออกแบบจุดติดตั้งของอุปกรณ์ตรวจวัดพลังงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
	พลังงาน	2) องค์กรต้องจัดเก็บบันทึก			
6.3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของแขกและผู้ให้บริการ	จัดทำเอกสารเชิญชวนแขกในการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพของโรงแรม	1) องค์กรต้องมีการส่งเสริมลูกค้าให้มีการประหยัดพลังงาน เช่น เชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงานในห้องพัก และห้องพัก และจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์การประหยัดพลังงาน			
7. ประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ					
7.1 ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ด้วยการใช้อุปกรณ์วิธีการต่างๆเพื่อลดการใช้น้ำในโรงแรม	ติดตั้งอุปกรณ์ในการลดการใช้น้ำของโรงแรม และการจัดกิจกรรมลดการใช้น้ำ	M1) องค์กรต้องจัดทำแผนงานหรือกิจกรรมการประหยัดน้ำและการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ			
		M2) องค์กรต้องมีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร			
		M3) องค์กรต้องมีการเลือกใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ก๊อกน้ำอัตโนมัติ และโถสุขภัณฑ์ประหยัดน้ำ เป็นต้น			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
		M4) องค์กรต้องมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้ว หรือการบำบัดและฟื้นฟูคุณภาพแล้วมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมและปลอดภัยตามกฎหมาย น้ำที่ผ่านการบำบัดและฟื้นฟูคุณภาพแล้วมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมและปลอดภัยตามกฎหมาย			
		M5) องค์กรต้องมีการจัดเก็บข้อมูลการจัดทำสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำ			
7.2 จัดทำแผนงานในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เพื่อการประหยัดน้ำ	ส่งเสริมทีมช่างและทำงานร่วมกันในโรงแรมเพื่อซ่อมและเกิดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	1) องค์กรต้องจัดทำแผนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์หรือ อุปกรณ์ประหยัดน้ำต่างๆรวมถึงการตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำตามจุดต่างๆ			
		2) องค์กรต้องมีบันทึกการตรวจสอบผลการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ประหยัดน้ำต่างๆรวมถึงการตรวจสอบ การรั่วไหลของน้ำตามจุดต่างๆ			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
7.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมีส่วนร่วมของแขกในการประหยัดน้ำ	จัดทำเอกสารสำหรับส่งเสริมกิจกรรมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	1) องค์กรต้องมีการสนับสนุนให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์การประหยัดน้ำ เช่นเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดน้ำในห้องพักและจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์การประหยัดน้ำ เป็นต้น			
		2) องค์กรมีมาตรการในการประหยัดน้ำและขอความร่วมมือจากลูกค้า เช่นการกำหนดความถี่ในการเปลี่ยนผ้าปูที่นอน และผ้าเช็ดตัว เป็นต้น			
7.4 มีความมั่นใจในคุณภาพของน้ำที่ใช้ในโรงแรม	ตรวจสอบคุณภาพน้ำ	M1) องค์กรต้องจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภคในโรงแรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง			
		M2) องค์กรต้องมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภคบริโภคอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก การตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
		3) องค์กรต้องมีแผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค ไม่ผ่านตามมาตรฐาน			
8. การจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร)					
8.1 จัดให้มีพื้นที่ให้สูบบุหรี่และพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ที่เหมาะสม	ภาพพื้นที่สูงและห้ามสูบบุหรี่ที่มีการติดสัญลักษณ์ที่ถูกต้อง	M1) องค์กรต้องมีการจัดพื้นที่สูบบุหรี่ให้แยกออกจากพื้นที่ส่วนกลางอย่างชัดเจน และมีการติดป้ายสัญลักษณ์ที่ชัดเจน			
		M2) องค์กรต้องมีการรณรงค์และส่งเสริมให้มีการสูบบุหรี่ในพื้นที่ของโรงแรม			
8.2 จัดทำแผนการดำเนินงานการซ่อมบำรุงพื้นที่และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ปรับอากาศ	แผนการจัดทำรายงานคุณภาพอากาศโดยการตรวจสอบคุณภาพอากาศและการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของอุปกรณ์ต่างๆ	M1) องค์กรต้องจัดทำแผนการซ่อมบำรุงเครื่องปรับอากาศและระบบปรับอากาศที่ชัดเจน			
		2) องค์กรต้องมีบันทึกผลการซ่อมบำรุงที่สอดคล้องตามแผนงานที่กำหนด			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก
			ทำ	ไม่ทำ	
			การตรวจ		
9. การจัดการเสียง					
9.1 การจัดทำแผนงานเพื่อควบคุมเสียงในโรงแรม	รายการส่งเสริมกิจกรรมลดการเกิดและการควบคุมเสียงในโรงแรม	M1) องค์กรต้องมีกิจกรรมการประเมินหาแหล่งกำเนิดเสียงและประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อลูกค้าและผู้พักอาศัยใกล้เคียง			
		M2) องค์กรต้องมีแนวทางปฏิบัติของระบบควบคุมเสียงรบกวนและนำไปประยุกต์ใช้ในการลดเสียงรบกวนอย่างเหมาะสม			
10. การจัดการน้ำเสียและการบำบัด					
10.1 การป้องกันการเกิดน้ำเสียจากสาเหตุต่างๆ	จัดทำแผนการประเมินผลการป้องกันการเกิดน้ำเสียในโรงแรม	M1) องค์กรต้องจัดทำแผนผังของระบบน้ำดี-น้ำเสียในโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน			
		M2) องค์กรต้องมีวิธีการประเมินความเสี่ยงการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสีย ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรม			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
		M3) องค์กรต้องมีรายงานผลการประเมินความเสี่ยงการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันกรณีมีการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียในกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรม			
10.2 ส่งเสริมการใช้น้ำบำบัดแล้วนำมารดน้ำต้นไม้	จัดให้มีการใช้น้ำบำบัดแล้วนำมารดน้ำต้นไม้	1) องค์กรต้องจัดทำนโยบายหรือมาตรการในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ เช่นการนำมารดน้ำต้นไม้ เป็นต้น			
		2) องค์กรต้องมีการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายหรือมาตรการในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เช่นการนำมารดน้ำต้นไม้ เป็นต้น			
10.3 ส่งเสริมให้เกิดการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีการที่เหมาะสม	จัดให้มีแผนการดำเนินงานบำบัดน้ำเสีย	M1) องค์กรต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมของโรงแรมซึ่งไม่มีการรองรับจากระบบบำบัดน้ำเสียจากภายนอก			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
		M2) องค์กรต้องมีรายงานการควบคุมและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียและรายงานการซ่อมบำรุง			
		M3) องค์กรต้องมีรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง			
		M4) องค์กรต้องมีการติดตั้งระบบดักไขมันหรือถังการบำบัดและฟื้นฟูคุณภาพแล้วมาใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมและปลอดภัยตามกฎหมายดักไขมันบริเวณครัวร้านอาหาร และบริเวณที่มีการปนเปื้อนน้ำมัน			
		5) องค์กรต้องมีแผนฉุกเฉินในกรณีที่ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามมาตรฐาน			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
11. การจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย					
11.1 ส่งเสริมการจัดทำป้ายหรือสัญลักษณ์ของสารประกอบที่เป็นพิษที่นำมาใช้ในโรงแรมให้ชัดเจน	จัดทำสถานที่ตั้งและที่เก็บวัตถุมีพิษ วัตถุไฟให้มิดชิดปลอดภัย และมีความชัดเจน	1) องค์กรต้องจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตรายหรือสารพิษรวมถึงขยะอันตรายหรือขยะมีพิษที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของโรงแรม			
		2) องค์กรต้องติดป้ายชี้บ่งสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษให้เป็นตามมาตรฐานสากล			
		3) องค์กรต้องมีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน			
11.2 การจัดการวัตถุมีพิษหรือของเสียที่มีพิษอย่างเหมาะสม	การให้ความรู้เรื่องการจัดการวัตถุมีพิษ วัตถุไฟให้มิดชิด	1) องค์กรต้องจัดให้มีเอกสารข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS)			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
		2) องค์กรต้องมีการกำหนดวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้า และพนักงาน			
		3) องค์กรต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย			
		4) องค์กรต้องมีการกำจัดขยะอันตรายที่เป็นตามแผนการจัดการขยะ			
		5) องค์กรต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้กับลูกค้าและพนักงานเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย เช่น เชิญชวนลูกค้าให้กำจัดขยะอันตรายอย่างถูกวิธีการจัดทำแผ่นพับ การติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น			
11.3 จัดทำกฎระเบียบและวิธีการลดการใช้สารพิษ	จัดทำคู่มือ หรือระเบียบการตรวจสอบอย่างเหมาะสม	1) องค์กรต้องมีการกำหนดวิธีการทำความสะอาดและการบำรุงรักษาพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษ			

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การตรวจประเมิน	การให้คะแนน		สิ่งที่ตรวจพบจาก การตรวจ
			ทำ	ไม่ทำ	
		2) องค์กรต้องมีการนำวิธีการทำความสะอาดและการบำรุงรักษาพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษไปปฏิบัติใช้			
		3) องค์กรต้องควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี			

ภาคผนวก ข

ข้อมูลการถอดเทปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวขนาดเล็กในจังหวัดน่าน

สถานประกอบการที่พัก PU-01

“สถานประกอบการที่พักเปิดมา 6 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 42 ปี สถานประกอบการตั้งอยู่บนถนนสายปัว-น้ำยาว มีห้องพัก 13 ห้อง โดยจะแบ่งเป็นบ้านเป็นหลัง มี 3 หลัง แต่ละหลังเป็นบ้านชั้นเดียว มี 3 ห้องนอน พักได้หลังละ 2 คน ราคาหลังละ 800 บาท มีแบบห้องพักกระจก 1 ห้อง แบบปูนผสมหินผา 2 ห้อง พักได้หลังละ 2 คน ราคา 800 บาท และแบบห้องใหญ่ พักได้ 6-7 คน มี 1 ห้อง ราคา 1,200 บาท ส่วนพนักงานในสถานประกอบการมีทั้งหมด 2 คน ซึ่งเป็นคนในครอบครัวที่มาช่วยทำงาน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ PU-01, 18 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก PU-02

“สถานประกอบการที่พักเปิดมา 8 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 38 ปี ตั้งอยู่บนถนนสายปัว-ทุ่งช้าง อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองน่านไม่กี่ชั่วโมง มีห้องพัก 12 ห้อง โดยจะแบ่งเป็นห้องพักเป็นหลัง มี 6 หลัง เป็นห้องพักแบบอาคาร 6 ห้อง ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 5 คน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ PU-02, 20 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก PU-03

“สถานประกอบการที่พักเปิดมา 9 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 42 ปี ตั้งอยู่บนถนนสายปัว-ทุ่งช้าง อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองน่านไม่กี่ชั่วโมง มีห้องพัก 14 ห้อง โดยจะเป็นห้องพักแบบอาคาร 14 ห้อง ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 3 คน ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ PU-03, 22 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก BK-01

“สถานประกอบการที่พักเปิดมา 9 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 41 ปี ตั้งอยู่บนถนนบ่อเกลือ-เฉลิมพระเกียรติ อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองน่านไม่กี่ชั่วโมง มีห้องพัก 22 ห้อง โดยจะเป็นห้องพักเป็นหลัง มี 6 หลัง ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 8 คน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ BK-01, 25 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก BK-02

“สถานประกอบการที่พักมีพื้นที่ 3 ไร่ เปิดมา 5 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 35 ปี อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองน่านไม่กี่ชั่วโมง มีห้องพัก 12 ห้อง โดยจะแบ่งเป็นบ้านเป็นหลังอยู่ 3 ขนาด ขนาดเล็ก 2 หลัง พักได้ 2 ท่าน ราคา 1,590-1,990 บาท ขนาดกลาง 2 หลัง พักได้ 4 ท่าน ราคา 2,890-3,190 บาท ขนาดใหญ่ 3 หลัง พักได้ 5 ท่าน ราคา 3,190-3,690 บาท และที่พักเป็นแบบกระโจมอีก 5 หลัง พักได้ 2 ท่าน ราคา 900 บาท ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 3 คน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ BK-02, 1 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก BK-03

“สถานประกอบการที่พักมีพื้นที่ 5 ไร่ เปิดมา 5 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ชาย อายุ 52 ปี ตั้งอยู่บนถนนบ่อเกลือ-เฉลิมพระเกียรติ อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองน่านไม่กี่ชั่วโมง มีห้องพักแบบเป็นบ้าน 8 หลัง 10 ห้อง ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 3 คน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ BK-03, 2 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก NA-01

“สถานประกอบการที่พักเปิดมา 16 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 43 ปี ตั้งอยู่ตัวเมืองน่าน มีห้องพัก 56 ห้องพัก แบ่งเป็น 3 ประเภท ห้องเล็ก Boutique Room ห้องที่สอง Premier ห้องที่สาม Junior Suite ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 18 คน ”

ผู้ให้สัมภาษณ์ NA-01, 4 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก NA-02

“สถานประกอบการที่พักเปิดมา 18 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 45 ปี ตั้งอยู่ตัวเมืองน่าน มีห้องพัก 65 ห้อง โดยจะเป็นห้องพักแบบอาคาร 65 ห้อง ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 22 คน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ NA-02, 5 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก NA-03

“สถานประกอบการที่พักเปิดมา 17 ปี ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้หญิง อายุ 43 ปี ตั้งอยู่ตัวเมืองน่าน มีห้องพัก 33 ห้อง โดยจะเป็นห้องพักแบบอาคาร 33 ห้อง ส่วนพนักงานในโรงแรมมีทั้งหมด 14 คน”

ผู้ให้สัมภาษณ์ NA-03, 5 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก PU-01

“โรงแรมเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการ ฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการ ติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิด และมีการดำเนินการจัดการด้าน สิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการจัดการ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทางโรงแรมไม่มีการ กำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิด และมีการ ดำเนินการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่ง ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐาน แผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วน ของทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความ ร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า การจัดทำฐาน ทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับ คนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่ มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์ อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการให้พนักงานเข้าร่วมการ อบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับทางเครือข่ายในชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพัก โดยมีการแยกสี ของถังขยะไว้ 2 สี คือ สีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสี ของถังขยะเพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มี การบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำ แผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการ ประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลด ปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงาน โรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน แต่โรงแรมมีการเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือน และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงานทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และในส่วนของห้องครัวโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำ และค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพักพร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที ในส่วนของการรณรงค์การประหยัดน้ำ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ รวมถึงไม่มีการจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมไม่มีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และไม่ได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ) คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2553 โดยประกาศกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด เช่น ห้ามสูบบุหรี่ทั้งนอกและในอาคารโรงแรม ห้องเช่า หอพัก เป็นต้น และในส่วนของการสำรองไฟฟ้าทางโรงแรมไม่มีการสำรองไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุงแต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสียทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของการจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียงแต่ทางโรงแรมมีวิธีการในการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น”

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี-น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของโรงแรมครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำที่ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ และในส่วนของการจัดการเรื่องไขมันทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมัน แต่ใช้วิธีเทน้ำที่มีไขมันปนอยู่ เทผ่านตะกร้าก่อนเพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหาร จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของโรงแรมครัว โรงธรรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงธรรมมีถังเกราะ เพื่อรองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องครัว และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสีย และการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายแสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทางโรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายไว้รอให้เทศบาลมาเก็บ และในส่วนของการฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตรายก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้ายรณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงธรรมไม่มีหลักฐาน เอกสารในการการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม PU-01, 18 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก PU-02

“โรงแรมเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการ

ติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิดและมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการจัดการการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบาย หรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิด และมีการดำเนินการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่ง ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของการทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า การจัดทำฐานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการให้พนักงานเข้าร่วมการอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับทางเครือข่ายในชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพัก โดยมีการแยกสีของถังขยะไว้ 2 สี คือสีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสีของถังขยะเพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลดปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงานโรงแรมมีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน

รวมถึงมีการเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือน และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงานทางโรงแรมมีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำและการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของห้องครัวโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพักพร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที ในส่วนของการรณรงค์การประหยัดน้ำโรงแรมมีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำและไม่มีการจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมมีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว และในส่วนของการสำรองไฟฟ้าทางโรงแรมไม่มีการสำรองไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุง แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของการจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียง แต่ทางโรงแรมมีวิธีการในการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น.”

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี-น้ำเสียและรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของโรงแรมครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำที่ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ และในส่วนของการจัดการเรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมัน แต่ใช้วิธีเทน้ำที่มีไขมันปนอยู่เทผ่านตะกร้าก่อนเพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหาร จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของโรงแรมครัว โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังเกรอะ เพื่อบำบัด

น้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสียและการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินที่ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายแสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทางโรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายไว้รอให้เทศบาลมาเก็บ และในส่วนของการฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้และจัดพนักงานเข้าร่วมอบรมกับทางชุมชนเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้ายรณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรมไม่มีหลักฐาน เอกสารในการการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษรวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม PU-02, 20 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก PU-03

“โรงแรมเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิด และมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการจัดการการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบาย หรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิดและมีการดำเนินการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่ง ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสารหลักฐาน แผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความ

ร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า การจัดทำฐานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่นโดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการให้พนักงานเข้าร่วมการอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับทางเครือข่ายในชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพักโดยมีการแยกสีของถังขยะไว้ 2 สี คือ สีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสีของถังขยะเพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลดปริมาณขยะ พนักงานเลือกใช้อุปกรณ์หรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงาน โรงแรมมีการเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือน และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน ทางโรงแรมมีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำและการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของโรงแรมครัว โรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความ

เสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพักพร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที ในส่วนของการรณรงค์การประหยัดน้ำ โรงแรมมีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ และไม่มีการจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมไม่มีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และไม่ได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ) คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2553 โดยประกาศกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด เช่น ห้ามสูบบุหรี่ทั้งนอกและในอาคาร โรงแรม ห้องเช่า หอพัก เป็นต้น และในส่วนของ การสำรองไฟฟ้าทางโรงแรมไม่มีการสำรองไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีระบบการป้องกันการช็อตบ่มรุง แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของการจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียง แต่ทางโรงแรมมีวิธีการในการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น”

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี-น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของห้องครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำที่ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ และในส่วนของจัดการเรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมัน แต่ใช้วิธีการเทน้ำที่มีไขมันปนอยู่เทผ่านตะกร้าก่อนเพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหาร จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของห้องน้ำ โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาด และกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังกรองเพื่อรองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสียและการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินกรณีที่เกิดผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายแสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษรวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทางโรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่

โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายไว้รอให้เทศบาลมาเก็บ และในส่วนของ การฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้และจัดพนักงานเข้าร่วมอบรมกับทางชุมชนเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย และในส่วนของ การเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้ายรณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของ การบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรมไม่มีหลักฐานเอกสารในการการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตราย และสารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม PU-03, 22 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก BK-01

“โรงแรมเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิด และมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของ การจัดการการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบาย หรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิด และมีการดำเนินการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่ง ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสารหลักฐานแผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า การจัดทำฐานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการให้พนักงานเข้าร่วมการอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับทางเครือข่ายในชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพัก โดยมีการแยกสีของถังขยะไว้ 2 สี คือ สีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสีของถังขยะเพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลดปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงาน โรงแรมมีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน รวมถึงมีการเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือน และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของห้องครัว โรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพักพร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที ในส่วนของการรณรงค์การประหยัดน้ำ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ และไม่มีจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมไม่มีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และไม่ได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ) คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.

2553 โดยประกาศกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด เช่น ห้ามสูบบุหรี่ทั้งนอกและในอาคาร โรงแรม ห้องเช่า หอพัก เป็นต้น และในส่วนของ การสำรองไฟฟ้าทางโรงแรมไม่มีการสำรองไฟฟ้ากับ อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุง แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้า ถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไป ซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของ การจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียง แต่ทางโรงแรมมี วิธีการในการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น.”

“ในส่วนของ การจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี- น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำ เสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของห้องครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำที่ ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ และในส่วนของ การจัดการเรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดัก ไขมัน แต่มีจัดการโดยเทน้ำที่มีไขมันปนอยู่เทผ่านตะกร้าก่อนเพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหาร รวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหาร จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของห้องน้ำ โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังเกรอะ เพื่อรองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสียและการ ดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผน ฉุกเฉินกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของ การจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้าย แสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมี อันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทาง โรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่ โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะ อันตรายไว้รอให้เทศบาลมาเก็บ และในส่วนของ การฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้และจัดพนักงานเข้าร่วมอบรมกับทางชุมชนเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะ อันตราย และในส่วนของ การเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้าย รมรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของ การบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรมไม่มี หลักฐาน เอกสารในการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและ

สารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม BK-01, 25 พฤศจิกายน 2566

สถานประกอบการที่พัก BK-02

“โรงแรมเป็นกิจการของครอบครัว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริม ติดตาม ปรับปรุงกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิด และมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิดและเป้าหมายในการปฏิบัติในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่งที่หาได้ตามท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานแผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น มีการจัดทำฐานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า รวมถึงในแต่ละปีมีการบริจาคสิ่งของเหลือใช้ให้กับองค์กรในท้องถิ่น และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ในเรื่องปิดไฟ ปิดพัดลมดูดอากาศ และปิดเครื่องปรับอากาศหลังเลิกใช้งานทุกครั้ง”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมไม่มีการจัดวางถังขยะบริเวณที่พัก โดยโรงแรมจะแจ้งให้ลูกค้ารวบรวมขยะวางบนโต๊ะ พนักงานจะเป็นคนเก็บและมีการคัดแยกอีกรอบ และในส่วนของห้องพักห้องพัก โรงแรมจะจัดวางถังขยะไว้ในห้อง 1 ถัง จากนั้นให้พนักงานคัดแยกขยะอีกรอบ สำหรับขวดพลาสติกพนักงานก็จะทำการคัดแยกนำไปขาย ส่วนขวดแก้วพนักงานจะเก็บรวบรวมบริจาคให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบลนำไปดัดทำถนน และขยะทั่วไป ขยะอันตรายพนักงานทำการรวบรวมขยะรอรถเก็บขยะจากองค์กรบริหารส่วนตำบลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้ว

ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลดปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงาน โรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีการตรวจเช็คและเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือนผ่านโทรศัพท์มือถือ และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน ทางโรงแรมมีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟ ปิดแอร์ก่อนออกห้อง”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของโรงแรมครัว โรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ และนำน้ำหมุนเวียนกลับมาปลูกข้าว รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำผ่านทางโทรศัพท์มือถือนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพักพร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที รวมถึงมีการรณรงค์ประหยัดน้ำ โรงแรมมีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมไม่มีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และไม่ได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีประกาศจากกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ) คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2553 โดยประกาศกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด เช่น ห้ามสูบบุหรี่ทั้งนอกและใน

อาคารโรงแรม ห้องเช่า หอพัก เป็นต้น และในส่วนของ การสำรองไฟฟ้าทางโรงแรมไม่มีการสำรอง ไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุง แต่มีการรับแจ้ง จากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของ การจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียง แต่ทางโรงแรมมี การควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น ถ้าสถานที่พักไหนส่ง เสียงดังเกินเวลาดังกล่าวจะต้องเสียค่าปรับ เนื่องจากเป็นกฎระเบียบของทางชุมชน”

“ในส่วนของ การจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี- น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำ เสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของห้องครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น โรงแรมจะ ปลอยน้ำลงท่อให้ไหลลงสระน้ำที่มีการชุดไว้ จากนั้นโรงแรมจะนำน้ำขึ้นมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ และ นำน้ำขึ้นมาปลูกข้าวนาปี โรงแรมจะมีการใช้น้ำหมุนเวียนแบบนี้ทุกๆ ปี และในส่วนของ การจัดการ เรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมันแต่มีจัดการโดยเทน้ำผ่านตะกร้าก่อน เพื่อที่ตะกร้าจะได้ช่วยดัก เศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหารอาจจะดักไขมันได้ไม่ทั้งหมด จากนั้นจึงปล่อยลงท่อ ระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของห้องน้ำ โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรม ของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังกรองเพื่อรองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำ รายงานการควบคุมน้ำเสียและการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการ ตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินกรณีที่ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์ มาตรฐาน”

“และในส่วนของ การจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้าย แสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมี อันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทาง โรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่ โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะ อันตรายไว้รอให้องค์การบริหารส่วนตำบลมาเก็บ และในส่วนของ การฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัด กิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตรายก่อน เข้าทำงาน และในส่วนของ การเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำ ป้ายรณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของ การบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรม

ไม่มีหลักฐาน เอกสารในการการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม BK-02, 1 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก BK-03

“โรงแรมเป็นกิจการของครอบครัว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริม ติดตาม ปรับปรุงกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิดและมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิดและเป้าหมายในการปฏิบัติในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่งที่หาได้ตามท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐาน แผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น มีการจัดทำฐานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า รวมถึงในแต่ละปีมีการบริจาคสิ่งของเหลือใช้ให้กับองค์กรในท้องถิ่น และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมส่งพนักงานเข้าร่วมอบรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน และมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ในเรื่องปิดไฟ ปิดพัดลมดูดอากาศ และปิดเครื่องปรับอากาศหลังเลิกใช้งานทุกครั้ง”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพัก โดยมีการแยกสีของถังขยะไว้ 2 สี คือ สีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสีของถังขยะเพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำ

แผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของ การประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของ การลดปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของ การจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงาน ประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่ พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของ การใช้พลังงาน โรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน เป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีการตรวจเช็คและเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือนผ่านโทรศัพท์มือถือ และในส่วนของ การเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน ทางโรงแรมมีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้า ประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟ ปิดแอร์ก่อนออกห้อง”

“ในส่วนของ การจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการ ปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของ ห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของ ห้องครัว โรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ และนำน้ำหมุนเวียนกลับมาปลูกข้าว รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำผ่านทางโทรศัพท์มือถือนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและ ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึก การบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่นการรั่วไหลของน้ำ ในห้องพัก พร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที รวมถึงมีการรณรงค์ประหยัดน้ำ โรงแรมมี การติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการ ตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค- บริโภค”

“ในส่วนของ การจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมไม่มีการ ติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และไม่ได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีประกาศจาก กระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 19 ตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ) คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2553 โดยประกาศกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด เช่น ห้ามสูบบุหรี่ทั้งนอกและใน อาคารโรงแรม ห้องเช่า หอพัก เป็นต้น และในส่วนของ การสำรองไฟฟ้าทางโรงแรมไม่มีการสำรอง

ไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุง แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของการจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียง แต่ทางโรงแรมมีการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 21.00 น ถ้าสถานที่พักไหนส่งเสียงดังเกินเวลาดังกล่าวจะต้องเสียค่าปรับ เนื่องจากเป็นกฎระเบียบของทางชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี-น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของห้องครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น โรงแรมจะปล่อยน้ำลงท่อให้ไหลลงสระน้ำที่มีการชุดไว้ แล้วโรงแรมจะนำน้ำขึ้นมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ และนำน้ำขึ้นมาปลูกข้าวนาปีง โรงแรมจะมีการใช้น้ำหมุนเวียนแบบนี้ทุกๆ ปี และในส่วนของการจัดการเรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมัน แต่มีจัดการโดยเทน้ำผ่านตะกร้าก่อน เพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหารอาจจะดักไขมันได้ไม่ทั้งหมด จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของห้องน้ำ โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังกรองเพื่อรองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสียและการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินกรณีที่เกิดผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายแสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทางโรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายไว้รอให้องค์การบริหารส่วนตำบลมาเก็บ และในส่วนของการฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตรายก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้ายรณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรมไม่มีหลักฐาน เอกสารในการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและ

สารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่ที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม BK-03, 2 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก NA-01

“โรงแรมเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิดและมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการจัดการการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบาย หรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิดและมีการดำเนินการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่ง ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสารหลักฐานแผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า การจัดทำฐานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการให้พนักงานเข้าร่วมการอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับทางเครือข่ายในชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพัก โดยมีการแยกสีของถังขยะไว้ 2 สี คือ สีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสีของถังขยะเพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการ

ประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลดปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงาน โรงแรมมีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน รวมถึงมีการเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือน และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน ทางโรงแรมมีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของโรงแรมครัว โรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพัก พร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที ในส่วนของการรณรงค์การประหยัดน้ำ โรงแรมมีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ และไม่มีการจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมมีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว และในส่วนของการสำรองไฟฟ้า ทางโรงแรมไม่มีการสำรองไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุง แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของการจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียงแต่ทางโรงแรมมีวิธีการในการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น.”

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี-น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำ

เสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของโรงแรมครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำที่ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ และในส่วนของการจัดการเรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมัน แต่ใช้การเทน้ำที่มีไขมันปนอยู่เทผ่านตะกร้าก่อน เพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหาร จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของโรงแรมน้ำ โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังเกรอะ เพื่อรองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสียและการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายแสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทางโรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายไว้รอให้เทศบาลมาเก็บ และในส่วนของการฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้และจัดพนักงานเข้าร่วมอบรมกับทางชุมชนเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้ายรณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรมไม่มีหลักฐาน เอกสารในการการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม NA-01, 4 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก NA-02

“โรงแรมเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิด และมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการจัดการการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิด และมีการดำเนินการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่ง ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสารหลักฐานแผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของการทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า การจัดทำฐานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการให้พนักงานเข้าร่วมการอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับทางเครือข่ายในชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพัก โดยมีการแยกสีของถังขยะไว้ 2 สี คือ สีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสีของถังขยะ เพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลดปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงาน โรงแรมมีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน รวมถึงมีการเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือน และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน ทางโรงแรมมีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของห้องครัว โรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลปริมาณน้ำนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพัก พร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที ในส่วนของการรณรงค์การประหยัดน้ำ โรงแรมมีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ และไม่มีการจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมมีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว และในส่วนของการสำรองไฟฟ้า ทางโรงแรมไม่มีการสำรองไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุง แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของการจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียง แต่ทางโรงแรมมีวิธีการในการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น”

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี-น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนห้องครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำที่ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ และในส่วนของการจัดการเรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมัน แต่ใช้วิธีเทน้ำที่มีไขมันปนอยู่ผ่านตะกร้าก่อน เพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหาร จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนห้องน้ำ โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาด และกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังเกรอะ เพื่รองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสียและการดูแลระบบ

บำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายแสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทางโรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายไว้รอให้เทศบาลมาเก็บ และในส่วนของการฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงาน แต่มีการให้ความรู้และจัดพนักงานเข้าร่วมอบรมกับทางชุมชนเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้ายรณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการบันทึกการทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรมไม่มีหลักฐาน เอกสารในการบันทึกการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม NA-02, 5 ธันวาคม 2566

สถานประกอบการที่พัก NA-03

“โรงแรมเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบริหารจัดการโดยคนในท้องถิ่น ในการบริหารจัดการไม่มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการเผยแพร่ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีเอกสารหลักฐานแผนงานการฝึกอบรม และไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงไม่มีการติดตาม ปรับปรุงเป็นลายลักษณ์อักษร แต่โรงแรมมีแนวคิด และมีการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม”

“ในส่วนของการจัดการการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทางโรงแรมไม่มีการกำหนดนโยบาย หรือกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีแนวคิด และมีการดำเนินการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น มีการใช้ผลิตภัณฑ์ตกแต่ง ผลิตภัณฑ์อาหารของท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ”

“ในส่วนของการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น โรงแรมไม่มีเอกสารหลักฐาน แผนการจัดทำกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของการทางชุมชนถ้ามีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทางโรงแรมพร้อมให้ความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกป่า การจัดทำฐานทอด

ผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำไปร่วมทำบุญที่วัด และทางโรงแรมยังมีการสร้างโอกาสในการทำงานให้กับคนในท้องถิ่น โดยรับคนในท้องถิ่นเข้ามาทำงานเพื่อช่วยคนในท้องถิ่นมีอาชีพและมีรายได้”

“ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการฝึกอบรมไม่มีการประเมินผลหลักสูตรรวมถึงไม่มีเอกสาร หลักฐานการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ทางโรงแรมมีการให้ความรู้แก่พนักงานในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการให้พนักงานเข้าร่วมการอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมกับทางเครือข่ายในชุมชน”

“ในส่วนของการจัดการขยะ โรงแรมมีการจัดวางถังขยะตามห้องพัก โดยมีการแยกสีของถังขยะไว้ 2 สี คือ สีน้ำเงินขยะทั่วไป และสีเหลืองขยะรีไซเคิล จากนั้นทำการรวบรวมขยะตามสีของถังขยะเพื่อรอรถเก็บขยะจากเทศบาลมาเก็บ ในส่วนของขยะที่มีการรวบรวมแล้วทางโรงแรมไม่มีการบันทึกปริมาณขยะว่าแต่ละวันมีขยะที่ทิ้งจำนวนเท่าไร รวมถึงทางโรงแรมไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในด้านการจัดการขยะ แต่มีการปฏิบัติโดยการนำหลักการ 3R การลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการแยกขยะมาใช้ในการจัดการขยะ และในส่วนของการประชาสัมพันธ์ โรงแรมไม่มีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และในส่วนของการลดปริมาณขยะพนักงานเลือกใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าในการไปซื้อของที่ตลาด”

“ในส่วนของการจัดการเรื่องประสิทธิภาพพลังงาน โรงแรมไม่มีการจัดทำแผนงานประหยัดพลังงาน ไม่มีนโยบายกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการประหยัดพลังงาน แต่โรงแรมมีการเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่ผ่านการรับรอง เช่น หลอดไฟที่ประหยัดพลังงานเบอร์ 5 และเครื่องใช้ไฟฟ้าฉลากเบอร์ 5 และรวมถึงโรงแรมมีการให้ความรู้เรื่องการประหยัดพลังงานแก่พนักงานก่อนเข้าทำงาน และในส่วนของการใช้พลังงาน โรงแรมมีการบันทึกปริมาณการใช้พลังงาน รวมถึงมีการเก็บบิลค่าไฟในแต่ละเดือน และในส่วนของการเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน ทางโรงแรมมีการติดป้ายเชิญชวนให้ลูกค้าประหยัดพลังงาน”

“ในส่วนของการจัดการประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ทางโรงแรมไม่มีแนวทางการปฏิบัติในการลดปริมาณการใช้น้ำสำหรับพนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีกิจกรรมการประหยัดน้ำ และการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของห้องน้ำมีการใช้สุขภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เลือกใช้สุขภัณฑ์ โถส้วม ฝักบัว ก๊อกน้ำ ที่ประหยัดน้ำที่ผ่านการรับรอง เช่น มอก.(ประหยัดน้ำ) ฉลากเขียว Save water และก๊อกน้ำฉลากเบอร์ 5 และในส่วนของโรงแรมครัว โรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ รวมถึงมีการจัดเก็บข้อมูลบิลค่าน้ำนำมาจัดทำเป็นสถิติปริมาณการใช้น้ำและค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำในแต่ละเดือน และในส่วนการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ ทางโรงแรมไม่มีการบันทึกการบำรุงรักษาสุขภัณฑ์ แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น การรั่วไหลของน้ำในห้องพักพร้อมทั้งจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที ใน

ส่วนของการรณรงค์การประหยัดน้ำ โรงแรมมีการติดป้ายให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรณรงค์การประหยัดน้ำ และไม่มีการจัดทำแผนการตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค แผนฉุกเฉินในกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำอุปโภค-บริโภค”

“ในส่วนของการจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) โรงแรมมีการติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ และได้จัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่สำหรับนักท่องเที่ยว และในส่วนของการสำรองไฟฟ้า ทางโรงแรมไม่มีการสำรองไฟฟ้ากับอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีการใช้ไฟฟ้าทุกชนิด และไม่มีการบันทึกผลการซ่อมบำรุง แต่มีการรับแจ้งจากลูกค้าถึงความเสียหายในห้องพัก เช่น เครื่องปรับอากาศเสีย ทางโรงแรมพร้อมจัดหาพนักงานเข้าไปซ่อมแซมทันที”

“ในส่วนของการจัดการเสียง โรงแรมไม่มีเครื่องตรวจวัดระดับเสียงแต่ทางโรงแรมมีวิธีการในการควบคุมเสียงโดยมีการแจ้งเตือนผู้เข้าพักทราบไม่ให้ส่งเสียงดังเกิน 22.00 น.”

“ในส่วนของการจัดการน้ำเสียและการบำบัด ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำผังวางท่อน้ำดี-น้ำเสีย และรายงานการประเมินผลน้ำดี-น้ำเสีย การแก้ไขและการป้องกันการปนเปื้อนของน้ำดี-น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของโรงแรมเป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนของนโยบายการจัดการน้ำที่ใช้แล้ว ทางโรงแรมไม่มีนโยบายในการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในส่วนของห้องครัวทางโรงแรมมีการนำน้ำที่ผ่านการใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การนำน้ำที่ใช้ในการล้างผัก ผลไม้มารดน้ำต้นไม้ และในส่วนของการจัดการเรื่องไขมัน ทางโรงแรมไม่มีถังดักไขมัน แต่ใช้วิธีเทน้ำที่มีไขมันปนอยู่ผ่านตะกร้าก่อน เพื่อที่ตะกร้าจะช่วยดักเศษอาหารรวมถึงไขมันจะเกาะติดกับเศษอาหาร จากนั้นจึงปล่อยลงท่อระบายน้ำทิ้ง และในส่วนของห้องน้ำ โรงแรมมีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมต่อขนาดและกิจกรรมของโรงแรม เช่น โรงแรมมีถังเกรอะ เพื่อรองรับน้ำเสียที่ปล่อยจากห้องน้ำ และโรงแรมไม่มีการจัดทำรายงานการควบคุมน้ำเสียและการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย การซ่อมบำรุง และการรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและแผนฉุกเฉินกรณีที่เกิดการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งไม่ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน”

“และในส่วนของการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ทางโรงแรมไม่มีการติดป้ายแสดงสัญลักษณ์แสดงถึงสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ รวมถึงไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย แต่มีพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายหรือสารพิษที่ปลอดภัยต่อลูกค้าและพนักงาน และทางโรงแรมไม่มีเอกสาร หลักฐานข้อมูลความปลอดภัยสำหรับสารเคมีอันตรายหรือสารพิษ (MSDS) แต่โรงแรมมีวิธีการกำจัดขยะอันตรายให้เหมาะสมและปลอดภัยต่อลูกค้า และพนักงาน โดยแยกขยะอันตรายไว้รอให้เทศบาลมาเก็บ และในส่วนของการฝึกอบรมทางโรงแรมไม่มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้พนักงานแต่มีการให้ความรู้และจัดพนักงานเข้าร่วมอบรมกับทางชุมชนเกี่ยวกับวิธีการกำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการเผยแพร่การกำจัดขยะอันตรายต่อลูกค้า ทางโรงแรมไม่มีการจัดทำป้าย

รณรงค์กำจัดขยะอันตราย และในส่วนของการบินที่การทำความสะอาดการบำรุงรักษา โรงแรมไม่มี
หลักฐาน เอกสารในการการบินที่การทำความสะอาดและดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและ
สารพิษ รวมถึงไม่มีการบันทึกการควบคุมปริมาณการใช้สารเคมี แต่โรงแรมมีการทำความสะอาดและ
ดูแลพื้นที่จัดเก็บสารเคมีอันตรายและสารพิษเดือนละ 1 ครั้ง”

ผู้ให้สัมภาษณ์โรงแรม NA-03, 5 ธันวาคม 2566



ภาคผนวก ค
แบบสำรวจรายการ (Check-List Form)

หมวด	ข้อกำหนด	ทำ	ไม่ ทำ	หมายเหตุ
นโยบายด้าน สิ่งแวดล้อมของ สถาน ประกอบการ	1. มีการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และมีการปฏิบัติเพื่อ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้ พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ			พิจารณามีการดำเนินการมี อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ
	2. มีการกำหนด/สนับสนุน/ส่งเสริม/ รณรงค์ ให้บุคลากรภายในสถาน ประกอบการมีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพ			พิจารณาการกำหนด/ สนับสนุน/ส่งเสริม/รณรงค์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และใช้พลังงานอย่างมี ประสิทธิภาพ
การใช้ ผลิตภัณฑ์ที่ เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และชุมชน	1. มีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม			พิจารณามีการใช้ผลิตภัณฑ์ และสินค้าของท้องถิ่นหรือไม่
	2. มีการใช้ผลิตภัณฑ์และสินค้าของ ท้องถิ่น			โดยจะพิจารณาว่ามี (ทำ) หรือไม่มี (ไม่ทำ) และไม่มี การตรวจสอบเชิงปริมาณ
การจัดการขยะ	1. มีการจัดการขยะทุกประเภทที่ เกิดขึ้นตามหลักวิชาการ			พิจารณาการจัดการขยะ และมีการใช้หลักการ 3R หรือไม่ โดยจะพิจารณาดู เพียงว่าหากมีการดำเนินการ อย่างใดอย่างหนึ่งก็ถือว่ามีการดำเนินการ
	2. ใช้หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) เพื่อลดปริมาณขยะ			

หมวด	ข้อกำหนด	ทำ	ไม่ ทำ	หมายเหตุ
	3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างถูกต้อง			พิจารณาการติดป้ายรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะหรือไม่ และไม่มีการตรวจสอบเชิงปริมาณ
การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน			พิจารณาการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5 และไม่มีการตรวจสอบเชิงปริมาณ
	2. มีการรวบรวม จัดเก็บ บันทึก และประเมินปริมาณการใช้พลังงาน			พิจารณาการรวบรวม จัดเก็บ บันทึก และประเมินปริมาณการใช้ค่าไฟฟ้าในแต่ละเดือนหรือไม่
	3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงาน			พิจารณาการติดป้ายรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานหรือไม่ และไม่มีการตรวจสอบเชิงปริมาณ
	4. มีการสนับสนุน/ส่งเสริม การใช้พลังงานทดแทน			พิจารณาการใช้หลอดไฟพลังงานแสงอาทิตย์หรือไม่
การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ	1. ใช้สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ได้รับการรับรองว่ามีประสิทธิภาพในการประหยัดน้ำ			พิจารณาการใช้โถชักโครกที่มีฉลากประหยัดน้ำหรือไม่ และไม่มีการตรวจสอบเชิงปริมาณ

หมวด	ข้อกำหนด	ทำ	ไม่ ทำ	หมายเหตุ
	2. มีการรวบรวม จัดเก็บ บันทึก และประเมินปริมาณการใช้น้ำ			พิจารณามีการรวบรวม จัดเก็บ บันทึก และประเมิน การใช้น้ำในแต่ละเดือน หรือไม่
	3. มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อรณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมใน การประหยัดน้ำ			พิจารณามีการติดป้าย รณรงค์ให้ลูกค้ามีส่วนร่วมใน การประหยัดน้ำหรือไม่ และ ไม่มีการตรวจสอบเชิง ปริมาณ
การจัดการน้ำ เสีย	1. มี/ติดตั้ง ระบบบำบัดน้ำเสียที่มี ประสิทธิภาพและเหมาะสม			พิจารณามีการจัดการน้ำเสีย จากห้องน้ำหรือไม่ โดย พิจารณาดูเพียงว่ามีบ่อ เกรดหรือไม่
	2. มี/ติดตั้ง ถังดักไขมัน และมีการ บำรุงรักษาตามหลักวิชาการ			พิจารณามีการมี/ติดตั้ง ถัง ดักไขมันในห้องครัวหรือไม่

ภาคผนวก ง

การทดสอบเบื้องต้น (ร่าง) เกณฑ์การประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พัก
นักท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพลังงาน



ภาพที่ ง.1 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)



ภาพที่ ง.2 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)



ภาพที่ ง.3 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)



ภาพที่ ง.4 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)



ภาพที่ ง.5 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)



ภาพที่ ง.6 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)



ภาพที่ ง.7 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)



ภาพที่ ง.8 แสดงภาพตัวอย่างผู้สำรวจ (Check-List Form)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	รุ่งนภา หาญยุทธ
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2558: ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ทุนการศึกษา	ปี พ.ศ.2562: สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ผลงานวิชาการ	

รุ่งนภา หาญยุทธ, มารุต สุขสมจิตร และวนิดา ชูอักษร. (2567). การพัฒนาเกณฑ์ประเมินคุณภาพสถานประกอบการที่พนักงานท่องเที่ยวขนาดเล็ก ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร และพลังงาน. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน, 1, 14-23.

